

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

Letnik XXIII.

V Ljubljani, dne 15. maja 1920.

Štev. 4-5,

Vasovanje.

III.

Na velikonočni ponedeljek sva bila z Janezom zopet pri Luki. Čudila sva se, ko sva zagledala pripravljene nove A.-Ž. in kmečke panje lepo razvrščene v čebelnjaku. Novost za naju je bil tudi napajalnik, ki je stal par metrov stran od čebelnjaka. Truma čebel je srkala nekoliko osoljeno vodo, kajti panji so bili močno zaleženi.

Ko sva si z Janezom ogedala vse to od zunaj, naju je Luka peljal v čebelnjak. Janez se ni mogel premagati, da ne bi odprl in pregledal pripravljene A.-Ž. panje. Satniki so bili samo v plodišču, dočim je bilo medišče prazno. V satnikih so bile skrbno obdelane satnice. Vsaka je bila pritrjena s tremi podolžno napetimi žicami, ki so bile popolnoma vtisnjene v satnice in sicer tako natančno, da ni bila satnica prav nič luknjičasta od kolesca. Luka sem naprosil, da je povedal, kako ravna, da pri vtiranju žice satnic s kolescem ne preluknja. France mi je nedavno pravil, da so mu lani čebele tam, kjer je bila vtisnjena žica, satnice popolnoma razgrizle, menda zato, ker je pri vtiranju napravil vedno v satnico luknjice z robovi kolesca.

»France pač ne dela z razumom, kajti temu se prav lahko izogne. Ko vtiram žico, zmočim z vodo deščico, na katero položim okvir s satnico, da lahko žico vdelam. Kolesce za vtiranje mora biti tako vroče, da topi vosek. Ker pa je deska mokra in če tudi nehote z močnim pritiskom prederem satnico, se staljeni vosek zopet strdi in satnica ostane nepoškodovana.« Tako nama je pojasnil Luka in nadaljeval: »Najvažnejše za čebelarja v aprilu je, da pazi na snago v panju, kajti sedaj ležejo večje po satinah in drobirju zalego. Zato rej le pridno rabita strguljo! Vsaj vsak te-

den oznažita vse panji, toliko časa, da pridejo k živali.

»Drugo jako važno opravilo je, da gledamo in pospešimo, posebno v krajih kot je pri nas, ko smo brez zgodnje spomladanske paše (rese), razvoj ljudstev. Zaloge imajo moji plemenjaki še dovolj. Tudi zunaj dobijo že nekoliko medu, vendar matica še ne stavi toliko zalege, da bi bili panji na višku ob začetku glavne paše, ki se navadno prične pri nas okoli 10. maja, brez čebelarjeve pomoči. Seveda bomo letos bolj zgodnji. V drugi polovici aprila hočem imeti plemenjake tako močne, da bom imel, ako vreme ne bo nagajalo, najkasneje do 1. maja vse A.-Ž. panje prevešene, kmečki panji mi bodo pa rojili. To pa dosežem s špekulativnim krm-ljenjem. Vsak teden polagam dvakrat, in sicer dobi vsak A.-Ž. panj in kmečki panj po četrt litra v vodi razredčenega medu. S tem prisilim matico, da stavi več zalege in tako pospešim razvoj. Seveda se obenem krči tudi plemenjakova zaloga in v slučaju, da nastopi dolgotrajno deževje, pokladam v večjih porcijah naenkrat, ker bi drugače panji, ako nimajo dovolj zaloge, izmetavali zalego in bi potem, četudi sem špekulativno pital, vse pokvaril ter uničil.«

Luka nama je do večera razkazoval še različne stvari in naju poučeval o tem in onem ter povabil, naj prideva koncem meseca zopet k njemu.

IV.

28. aprila 1920.

Sadno drevje je odcvetelo. Na borovnici in črešnji se je zopet enkrat nudila čebelam precej dobra paša. Zato so bili panji izredno živalni in živahni. Divji kostanj je že pričel cveteti in to je prva dobra paša

v naših krajih. Z Janezom sva bila zopet pri Luki. Bil je v čebelnjaku in prevešal. Z najboljšimi plemenjaki je bil že gotov. Janez je začudeno gledal, kako hitro, brez mrevarjenja, mesarjenja, rezanja trotovine in brez pikov je šlo delo od rok. Preden je začel z delom, je pripravil vse potrebno, in sicer dve kozici, šest izdelanih satov, med njimi enega medenega, ter tri satnice. Vse sate je zložil na kozico v redu, kakor jih je rabil. Zraven s sati napolnjene kozice je imel še eno prazno. Sedaj šele je začel z delom.

Najprej je vzel iz panja odejo, odprl znotraj v medišču žrelo, kajti po zimi ga je imel zunaj in znotraj zamašenega, in odkril deščice z rešetko, nato je odprl okence v plodišču in vzel sat za satom iz panju. Vsak sat se je pregledal in če ni našel na njem matice, ga je vložil v medišče. Sat, na katerem je dobil matico in potem še enega z godno zalego, je postavil na prazno kozico, ostale sate, ki so še bili v plodišču, pa je potem kar preložil v medišče. Tako je imel plodišče popolnoma prazno, v medišču pa je bilo sedem satov. Nato je vzel s kozice dva lepo izdelana čebelna sata in ju dodal v medišče, ki je bilo polno, in ga zopet zaprl.

V sredo plodišča je dal sat z matico, na eno stran tega sata onega z zalego, na drugo pa pripravljene medeni sat. Poleg teh satov je vložil na eno stran eno, na drugo pa dve satnici, ob strani pa je dal izdelano satovje. Nato je plodišče zaprl z okencem, panj dobro zadelal in zaprl. Na vrata je napisal potem datum, kdaj je panj prevesil, in delo je bilo gotovo. Vse to je izvršil v panjih v desetih do petnajstih minutah.

Ko je Luka prevesil še par panjev, smo se vsedli na klopico pred čebelnjak in opazovali čebele. Po kratkem premolku je vprašal Janez: »Kakor vidim, Vi še vedno prevešate. V lanskem in še v letošnjem »Čebelarju« se pa bije boj, ali naj se nastavlja ali preveša. Luka, kaj pa Vi pravi-te k temu?«

»Prav je, da se je razvila o tem tako

živahna debata, toda zdi se mi, semintam premalo stvarna. Izkusil sem oba načina in prišel do zaključka, da se prevešanje vedno dobro obnese, dočim nastavki samo ob prav dobri paši. Res je, da se pri prevešanju čebele za par dni nekoliko razburijo, toda operacija ni tako huda, da bi čebelam škodovala in jo vedno dobro prestanejo, kajti nered traja samo par dni, dočim rabi panj, ki roji, en mesec, da se zopet vnese in uredi. Glavni vzrok, zakaj prevešam, pa je, ker hočem čebelariti samo na med, ne pa na roje in med, kajti pri nas imamo navadno samo srednjo in slabo pašo, torej ako plemenjakom medišče nastavim, mi rojijo. Rojev pa imam že itak dovolj iz drugih panjev! Ne rečem, da bi se v dobrih razmerah branil nastavkov. Iz leta 1911. mi je znan slučaj, da so čebele za medenja hoje nanosile med v klobuk, katera so jim čebelarji za šalo nastavili. Sicer pa je vsakemu na prosto dano, da dela kakor hoče, vendar ne sme zgrešiti namena, ki ga zasleduje pri čebelarstvu!«

Luka nama je povedal še marsikaj zanimivega o izkušnjah v prevešanju. Šele v mraku sva se vrnila z Janezom zadovoljna domov.

V.

23. maja 1920.

Divji kostanj in inkarnatna detelja ter tudi travniške cvetlice so izdatno medile, tako da nama je Luka sporočil, da bo točil med. Radovedna in nekam zamišljena sva stopala z Janezom proti Lukovemu domu. Ko sva dospela pred čebelnjak, naju je on veselo poklical. Bil je ves pomlajen in vesel, kakor da bi imel dva mesto šest križev in kako bi tudi ne bil, kajti čebelar se veseli in žalosti s čebelami, kakršne so pač letine. Neumorno je jemal skoro polne zadelane sate iz medišč in jih zlagal na kozice. Vsakemu panju je vzel 7 ali 8 satnikov. V medišču je pustil najmanj še 3 kg medu. Ko je vzel sate iz medišča, ga je zaprl in odstranil okence v plodišču, pritržil vsipalnik in ometel čebele z medenega satovja. Ometeno medeno satovje je potem

zlagal na drugo kozico, katero sva potem odnesla z Janezom v Lukovo delavnico. V delavnici je bilo že pripravljeno točilo, vilice za odkrivanje zadelanega satovja, voda, cedila za med in posoda.

Ker sva bila še novinca, naju je Luka lepo poučil in pokazal, kako se toči med. Vzel je medeni sat, pomočil vilice v vodo in začel odkrivati celice. Odkriti sat je potem vložil v točilo. Ko so bili v točilu 4 odkriti satniki, je Luka na podstavljeno posodo položil cedilo in nalahko zavrtil koš v točilnici, nakar je vrtil vedno hitreje in potem pojemajoče. Nato je satovje obrnil in takisto iztočil še na drugi strani. Prazne sate je vzel iz točila. Tudi midva z Janezom sva poskusila in šlo je. Luka je odvezal satnike in ometal čebele, midva sva pa točila in mu donašala prazne iztočene satnike, ki jih je potem takoj vložil nazaj v panj.

Toda najino veselje še ni bilo pri kraju. Isti dan je Luku rojil zadnji plemenjak. Ogrel je roj že prej, preden sva prišla midva k njemu in ga nesel v klet, ker je bila precejšnja vročina. Ko smo prenehali s točenjem, je solnce že zahajalo in Luka

je šel po roj in ga prenesel v čebelnjak. Odprl je še zadnji pripravljen prazni panj, odstranil okence v plodišču, pritrdil vsipalnik in s krepkim mahljajem vsul čebele iz nalašč za ogrebanje pripravljenega panja na vsipalnik. Čebele so šle trumoma v panj. Luka je nato zamrežil plodišče z okencem, zaprl vrata in napisal datum, kdaj je roj ogrel, potem starost matice in iz katerega panja je ta roj.

Naposled je pregledal en roj, ki je bil pred 7 dnevi, če so satnice pravilno izdelane. Na nekem okvirju se je satnica nekoliko zvila. Luka jo je zravnal in je rekel: »Oblikuj, dokler je vosek mehak,« in tega naj bi se držali vsi čebelarji.

Ko je bilo to končano, smo se še vsedli pred čebelnjak. Luka nama je z veseljem pravil, da je že prej vedel, da bo letos dobra letina in da bomo v tem letu čebelarji popravili mizerijo prejšnjih let in shranili tudi nekaj za zalogo.

Ločila sva se od Luke z željo, da bi tudi midva kmalu doživela tako dobro pomladno pašo.

Dal Bog in sv. Ambrož!

Med namesto sladkorja.

Iz »Kmetškega koledarja« 1909.

Iz vseh časov kulturne zgodovine izvem, da je veljal čebelin med od najstarejše dobe do danes pri vseh narodih kot zlahna tvarina, kot čislano živilo. Že pred 4000 leti so ga stari Indijci uživali na razne načine; novorojencu prva hrana je bil — med. Razen tega so darovali bogovom ter kralje mazilili z medeno vodo.

Pri starih Egipčanih je bil med pri vsaki imenitnejši pojedini, pozneje je postal vsakdanja ljudska jed. Znali so ga rabiti za razno pecivo in zdravilo.

Da so Hebrejci še bolj poznali in čislali med, nam dovolj priča sv. pismo, ko ga velikokrat omenja, n. pr. »dežela, po kateri teče mleko in med«. V skalnatem gorovju Palestine je bilo namreč veliko če-

bel naseljenih v divjem stanu v skalnih votlinah. Ko je pripekalo vroče solnce na skalovje, se je satovje potrgalo in med je kar tekkel po pečevju, tako da je bila ona prislovica v pravem pomenu besede resnična. Sv. pismo nadalje šteje med k najpotrebnejšim živilom. Vstalemu Zveličarju so dali pred vsem kos pečene ribe in med. Hebrejci so znali narejati nekake kolače, katere so z medom namazali in potem spekli. Med je veljal pri njih kot imenitno darilo; žena kralja Jeroboama je prinesla vrč medu preroku Ahiju, da bi izvabila ugodnejši odgovor glede svojega bolnega sina. Med so uporabljali tudi za izdelovanje pijač in za zdravila.

Tako so uživali med še razni drugi na-

rodi in se zdravili z njim. Grki so še razen tega mešali med z vinom in imeli to kot »pijačo junakov«. Pitagora in Demokrit, dva slavna grška modrijana, sta trdila, da se po rednem uživanju medu doseže dolgo življenje; prvi je rekel, da samo medu ima zahvaliti, da je dočakal 90 let.

Tudi stari Slovani niso v tem zaostali. Razen da so ga uživali na razne načine, so že kuhali medico; ta navada se je ohranila še do danes v nekaterih krajih, zlasti v ormoškem in ljutomerskem okraju. (Posebno na Ruskem, Poljskem. Op. ured.)

Tako je tekom stoletij med postal ljudska hrana in kot splošno in edino sladilo, kot zdravilo itd. Pa pozneje je prišlo drugače. Pred kakimi 800 leti je človeški um našel neko drugo slajo, ki je neprestano izpodrivala med, in sicer zaradi svoje nižje cene. »Zucchara« (sladkor) se je imenovala ta slaja, katero dandanes pozna vsak otrok — še predobro.

Da so stari narodi med tako čislali, bil je dvojni vzrok. Prvič so med smatrali kot božjo hrano, kot nebeško roso, ki pada naravnost iz nebes; drugič pa, ker so se po uživanju, oziroma uporabi medu dobro počutili in jim je v marsikateri boleznih dobro služil. Drugi vzrok je bil tedaj vsekako bolj iz prepričanja.

Dandanes pa nam ni treba samo na podlagi pijetete ali nekake negotove slutnje računati vrednosti medu, ampak dandanes lahko natančno preiščemo celo sestavo medu, da vemo, iz kakih tvarin obstoja, ter tudi lahko natančno cenimo njegovo vrednost v vsakem oziru. Oglejmo si torej bliže kemično sestavo medu:

1. Grozdni sladkor (dekstrosa)	33%
2. sadni sladkor (levulosa)	40%
3. trstni (surovi) sladkor (saccharosa)	3%
4. voda	19%
5. eterična olja, kisline, rudninske snovi itd.	5%

Ti odstotki se nekoliko spreminjajo po kakovosti medu, namreč od kakih rastlin izvira, v kakih legi, oziroma zemlji so rastle dotične rastline. Grozdni in sadni sladkor sta tvarini, ki sta popolnoma prebavni, t. j.

prehajata naravnost v kri in ne zapuščata v prebavilih nikakih ostankov. Ti dve tvarini tvorita sploh veliko večino, namreč 73% (okoli $\frac{3}{4}$), torej je med v resnici lahko prebavna tvarina. Med pa ne prihaja v taki obliki naravnost iz narave, temveč tista sladčica, ki jo čebele nabirajo na cvetkah in jo imenujemo nektar, je še jako vodena, ima namreč 70—85% vode. Nektar morajo še čebele zgostiti, nepotrebno vodo izločiti. Sladkor pa, ki je v nektarju, je surovi trstni sladkor. Te ga pa morajo kemično pretvoriti, ga prebavnega narediti, namreč premeniti ga v grozdni in sadni sladkor. Ta pretvorba se imenuje invertizija; zato pravimo grozdnemu in sadnemu sladkorju invertni sladkor.

Glavne lastnosti pristnega medu so sledeče:

1. Barve je od svetlorumene do temnorjave, vendar mora biti čist, ne moten ali kalen, ampak več ali manj prozoren.

2. Zrel med je gost, vlečljiv ter mora teči v »nitkah«, ne pa kapljati.

3. Pristen med se na hladnem v par tednih strdi, t. j. kristalizira, na toplem pa zopet raztopi. Med, ki sploh ne kristalizira, je sumljiv.

4. Med je higroskopičen, t. j. vleče mokroto na se, zato se mora hraniti na suhem in v dobro zaprti posodi.

5. Pristen med ima poseben prijeten duh (aroma) in okus, ki spominja na tiste rastline, od katerih prihaja.

Omenili smo že, da je svoje dni med služil v domači uporabi za vse to, za kar služi dandanes sladkor, ker drugega sladila sploh niso poznali. Prazno prizadevanje bi bilo, sladkor zopet izpodriniti ter vpletati med na njegovo mesto. Vendar je iz zdravstvenih in narodnogospodarskih razlogov nujno priporočati, da bi se tu in tam oziroma v gotove namene rabil med namesto sladkorja. Slišali smo, da je med do malega popolno prebavna tvarina. Zdaj pa poslušajmo, kaj govori medicinec in kemik o sladkorju: Mislili bi, da je sladkor vobče lahko prebaven, saj se v gorki tekočini — da, celo v ustih raztopi. Temu pa ni tako.

Navadni sladkor (saccharosa), kakršnega sploh kupujemo v trgovini, je kot tak neprebaven. Ako ga uživamo, se mora s pomočjo želodčnega soka in kisline — zlasti solne kisline — kemično pretvoriti, t. j. inventirati, preden ga more želodec resorbirati, oziroma použiti. Če se ta pretvorba ovira ali onemogoči, odhaja sladkor neprebavljen od telesa, ali pa povzroča vsled nepravilnih vrvežin (kiselnih produktov) nered in težkoče v prebavljanju; zlasti pri otrocih in slabotnih ljudeh še želodčne in črevesne bolezni. Saj se pogosto sliši, da si otroci s sladkorjem in enakimi sladčicami pokvarijo želodec; to je tisto, kakor če bi rekli: take reči so težko prebavne.

Otroci splošno kažejo veliko pozelejnje po sladčicah. To kaže na dejstvo, da potrebujejo take hrane, katera tvori zlasti maščobo in gorkoto. Tudi odrasel človek potrebuje veliko enakega živeža, pa on — ko je krepkejši v prebavilih — dobiva to v drugi obliki, ker mu v taki bolj diši, namreč v škrobu (šterki), ki ga ima posebno veliko kruh, krompir, sočivje, zelenjava itd.

Človeško telo sploh potrebuje torej veliko sladkorja. Ker pa je čebelni med najčistejši naravni sladkor, je razvidno, da človeškemu zdravju mnogo bolj ugaja med, nego tovarniški izdelek, navadni sladkor, ki je še radi bolj bele barve nekoliko pomešan z ultramarinom.

Zato pa rabimo dober pristen med s kruhom za južino, namesto sladkorja za kavo, zlasti za črno, za čaj, za razno pecivo, za vlaganje in vkuhanje sadja itd. Dajmo otrokom rajši kos kruha z medom namazanega, namesto da jim kupujemo slaščice. Zlasti premožnejše hiše bi lahko privoščile otrokom redno vsak dan tako južino, videli bi, kako bi bili otroci čvrsti, veseli, zdravi, rdečih lic v največje veselje svojih staršev! Marsikatera razvada bi bila otrokom neznana v njih zdravje in srečo!

Kolike vrednosti je med še za bolnike, okrevajoče in starce, ako ga redno na dan uživajo, ve le tisti, ki je sam izkusil.

V vsakokratni množini do 50 gramov celo slabejšemu človeku prav dobro stori.

Ko bi bil sladkor samo težko prebaven, bi vsaj krepkim ljudem ne škodoval; pa je še nekaj hujšega, kar more čutiti celo najmočnejši hrust, t. j., da škodljivo vpliva na zobe. Saj vemo iz vsakdanje izkušnje, da imajo ljudje, ki uživajo veliko sladkorja, slabe zobe ter jih zgodaj izgube. Neki zdravniški časnik pravi, da bi bilo gotovo na milijone umetnih zob manj, ko bi sladkorja ne poznali!

Razen da je med tako važen kot živilo, je še tudi kot zdravilo veliko vreden. Sicer se v novejšem času od nekaterih strani odreka medu vsa zdravilna moč, vendar temu ugovarja vsakdanja izkušnja. Če tudi bi se ne smatral kot neposredno zdravilo, pa vsaj posredno jako ugodno in dobrodejno vpliva na človeški organizem, ker se posebno lahko veže s sluznatimi staničnimi tkanimi. Med je lahko odvajalno sredstvo. Nadalje deluje raztapljajoče, antiseptično, razkuževalno. Na novih ranah zabrani gnitje, prisad (drav); starejše rane pa očisti ter zmanjša bolečine, o čemer se je pisec teh vrstic že sam dovolj prepričal. Veliko očesnih bolezni se je že ozdravilo z medom. V mnogih pljučnih, jeternih, sploh notranjih boleznih je redno vsakdanje uživanje medu že večkrat rešilo življenje.

Kako blagodejno vpliva med na živce! Razburljivi, nervozni ljudje naj zvečer pred počitkom uživajo med in mirno bodo spali. Slabokrvnim se istotako priporoča vsakdanje uživanje medu s kruhom.

Dasí nam kemija ne ovadi v medu zdravilnih tvarin v izdatni množini, vendar je v njem tudi nekaj takih snovi, katere naravnost zdravilno delujejo. Predvsem je čebelni strup (mravljina kislina). Znano je, da čebelin strup pokaže svoj strupen učinek le, če pride neposredno v kri; ako pa ga uživamo, nam ne le ne škoduje, temveč v majhni množini še ugodno vpliva na želodec, jetra itd. Nadalje je v medu še nekaj cvetnega prahu, ki ima vsekakor tudi več ali manj zdravilne moči. Slednjič še pomi-

slimo, da čebele nabirajo med tudi na nekaterih strupenih rastlinah. Tak med ima potem nekoliko strupenih lastnosti ter v večji množini užit reagira enako strupu dotične rastline, dasi se kemično ne razločuje od drugega medu. To prikazen nam pojasnjuje dejstvo, ker je nektar izloček rastlinske celice, se sklepa, da je napolnjen in prešinjten od delujoče rastlinske prvine. Saj nam to potrjuje medeni duh, okus, aroma, ki izdaja rastlino, od katere izvira.

Neposredno zdravilno moč medu, katere se takorekoč skriva kemični analizi, si tolmačimo na ta način, da so te razne kisline in strupi v tako majhnih množinah, da se ne morejo kemično natančno določati. Saj je znano, da večina zdravilnih prvin v malenkostni množini blagodejno deluje, v večjih porcijah pa strupno. So pa tudi prvine, ki druga drugi odzame strupno moč, ako se pomešata ali skupno vzmeta. Tako je narava poskrbela, da čebela nabira razne tvarine v tako majhni množini ter jih tako dobro zmeša, da ne morejo škodovati. Zato pa pravi ljudska prislovica: »Med je za vsako bolezen, saj ga čebele nabirajo na vseh 'rožah'«.«

Ker je med takorekoč popolnoma prebaven, prehaja naravnost v kri, kjer tvori gorkoto in moč. Zato se posebno priporoča onim v vsakdanjo hrano, ki naporno delajo, veliko potujejo, sploh telesne moči mnogo uporabljajo, n. pr. telovadecem, turistom, kolesarjem itd. Odkod pa dobiva med tisto moč, katero daje? Iz nič je nič; česar jaz nimam, ne morem drugemu dati! Rastlina sprejema moč od solnca v obliki svetlobe in gorkote. Oboje je za rastlino nekak dar, ki ji daje zopet možnost rasti in tvoriti živež, t. j. proizvajati moč v nekaki stesnjeni obliki za sebe in vsako bitje, ki rastlino použije. To je torej moč vsakršnega živeža.

Znanost nas uči, da solnce deluje na celo naravo z velikimi močmi, katere se na eni strani porabijo ter zopet na drugem bitju prikažejo kot vpliv solnca. Te moči nekako izginejo z rastjo rastline ter tvorijo živež, kateri se zopet v drugem bitju producira kot moči. Gorkota, ki jo čutimo v žilah, je le posledica užite hrane, katere rast je povzročila solnčna moč. Gorkota je tedaj po mnogih izpremenah učinek davno nakopičenih solnčnih moči.

Iz vsega dozdej povedanega je dovolj jasno, da bi bilo za občni blagor prebivalstva velikega pomena, ko bi se med udomačil v vsaki hiši, v vsaki družini. Razen navedene vsestranske koristne uporabe še omenim narodno-gospodarski pomen. Marsikatera krona, desetak, stotak, da, tisočak, ki gre zdaj v tuje dežele med velikaše, bogataše za sladkor, bi ostal v domačem kraju med ljudstvom, ko bi se rabil za domače potrebe med, sladkor pa omejil samo za take reči, za katere med ni tako pripraven.

Da bi se med res lahko udomačil v vsaki hiši, treba bi bilo tudi njega kupčijo razširiti. Vsaka slovenska gostilna bi naj imela med vedno na razpolago, da lahko ustreže potnikom in gostom! Vsaka špecerijska trgovina bi morala imeti založo medu ter ga prodajati. Zlasti planinska društva naj bi ga vpeljala na svojih postajah oziroma kočah!

V mnogih krajih tujine je med običajen v vsaki gostilni, v vsakem hotelu in kavarni. Zlasti v Švici, kamor zahaja veliko tujcev in izletnikov, ni v gostilni zajutreka brez medu; pridjan je brez posebne naročila. Vrhutega je med še ves dan na mizi, da se ga lahko vsakdo posluži, kadar hoče.

Dovolj imamo grenkosti na tem svetu, oslajšajmo si življenje — z medom!

Iv. Jurančič.

Žlebičje v A.-Ž. panju.

Splošno stremljenje naprednih čebelarjev je, da zboljšajo A.-Ž. panj kolikor mogoče. Vsi si prizadevajo, da bi bil panj vedno popolnejši za priročno in uspešno čebelarjenje. Zadostuje sicer čebelarju in namenu tudi prvotna oblika in uredba A.-Ž. panja, toda brezdvomno si vsakdo rad olajša delo v njem s kako praktično izpremembo. Seveda bi bilo popolnoma napačno in dobri stvari v škodo vsako popravljanje, ki bi panj v bistvu izpremenilo. Preveč iznajdljiv ne sme biti čebelar! Vidi se že tuintam kaka taka polomija, kjer se opazi na prvi pogled, da bi bilo bolje, ko bi bil panj ostal tak kakor ga je zamislil Žnidersič.

Nikakor pa ne smemo šteti med nove napake žlebičja, kakor ga smatra v 1. številki »Slov. Čeb.« t. l. g. Wadnal.

Nasprotno! Žlebičje dela A.-Ž. panj ravno popolnejši. Ni moj namen podajati natančen popis žlebičja, ker brez primerenih slik to ne gre. Hočem le opozoriti tega ali onega bolj izurjenega čebelarja, da se začne zanimati za to novost.

Izumitelj žlebičja je g. Žnidersič sam. (Natančnejši popis gl. v »Slov. Čeb.« iz l. 1915., št. 1, — kjer ga je opisal tačasni urednik g. Fr. Rojina.) Ni rečeno že s tem, da bi bila ta naprava že zaraditega prvovrstna, ker jo je vpeljal g. Žnidersič. Izkušnja je pokazala, da se obnese jako dobro in priročneje naprave za obratovanje v teh panjih si skoro ne moremo misliti. Na vsak način pa mora biti žlebičje zelo natančno izdelano, ker sicer delo bolj ovirano nego lajša.

Kakor znano, sta v vsakem panju dve žlebičji — eno v plodišču, kjer ostane stalno, in drugo v medišču, kamor ga denemo ob času prevešanja. Pozimi pridejo na njegovo mesto deščice. Na spodnji strani zgornjega žlebičja je stalno pritrjena matična rešetka. To dvojje je združeno v enem kosu; kadar rabimo rešetko, rabimo obenem tudi žlebičje, sicer je pa oboje shra-

njeno zunaj panja. Rešetka kot dober prevodnik toplote pozimi gotovo ni posebno ljuba čebelam; bolje, da jo odstranimo. Pridevanje ali odstranjevanje žlebičja ne dela nikakih težav, ker je oprto le na štirih oglih.

Kar se tiče matične rešetke, sicer ni vsa dostopna čebelam, ker je nekaj zastrte po letvicah žlebičja, na katere je pritrjena, vendar ti prehodi zadostujejo popolnoma. Ni potreba, da bi morala matična rešetka pokrivati celo vališče, zadostuje, da pokriva le tretjino ali polovico. Prva matična rešetka, oziroma njen sistem je bil zelo primitiven. Par špranj med ločilnimi deskami je branilo matici vhod v medišče, a čebelam pa zadostovalo, da so ob izdatni paši napolnile medišče z medom kljub temu, če tudi niso imele povsod prostega vstopa v medišče. Če pa je kdo mnenja, da imajo vsled žlebičja čebele premalo dostopa v medišče, naj prireže letvice zgornjega žlebičja v obliki trikotne mesto četverokotne prizme. Na ta način je matična rešetka skoro popolnoma prosta. Sploh je priporočljivo, da so letvice obeh žlebičij vedno nekaj ožje kot so satnikove deščice.

Namen listovnih panjev je, da čebelar v potrebi pregleda satnike na lažji način — potom listanja. Listanje v pravem pomenu besede pa brez žlebičja skoro ni mogoče. Res je, da satnike lahko premikam tudi na železnih palicah, a vendar ne tako lahko, kakor potom žlebičja. Temu služi prečna deščica, na kateri se s satniki lista brez vsakega trenja, ker satnik drsa samo po sprednji nogi, ki je zabita v njem, med tem ko z zadnjo nogo stoji v žlebičku. Satnik se ne zadene ne na levo ne na desno, zato je tudi izključeno, da bi se pri tem poškoval kak sat, dočim je to pri palicah prav lahko mogoče.

Mnogo čebelarjev že čebelari v panjih z žlebičjem. Seveda ne kaže dosedanjih panjev predelavati na žlebičje. Kdor

si pa napravlja nove panjí in pozna čebelarjenje brez žlebičja in z žlebičjem, se bo pa gotovo odločil za drugo izboljšano vrsto panjev. Žlebičje olajša opravljanje v panju

sploh, zraven se pa varuje lahko čebele, satje itd., kar je v močno obljudenih panjih pri kovinskih palicah težko, včasih pa sploh nemogoče. Jocij — Kranj.

Kako še obvarujemo satovje pred večšo.

Vedno in povsod se poudarja v našem listu: žveplaj in žveplaj prazno satje, da ti ga ne ugonobi večša! Prav tako! Zadnjič smo slišali nekaj novega. Zavij vsak sat posebej v papir in spravi v pripraven prostor! To dvoje sredstev zoper večšo je gotovo prav dobro in jaz bi tema dvema dodal še tretje.

Tu hočem povedati, kako spraviva midva z očetom prazno satje. Čebelnjak imava v sušilnici za predivo; mi jo imenujemo paštva. Spredaj je prostor, kjer imajo trice obilo dela in zabave, kadar tarejo; tu je prav pripraven prostor za čebelice. Zada je pa sušilnica, kjer se predivo suši.

Tu notri je pa tudi prostora na razpolago za vse čebelarsko orodje in prazne panje.

Jeseni iztočiva med, prazno satje deneva čez noč v bolj prazne plemenjake, da pospravijo med, kar ga je še ostalo v celicah. Drugo jutro pa pobereva to »osnaženo« satovje iz plemenjakov. Sedaj pa

prazen panj v roke, notri položiva sat poleg satu; ko je poln, ga zapreva, istotako hodišče za čebele. Poln panj položiva na polico in vse je v redu. Kadar satovje rabiva, odpreva panj in kakršno satovje sva spravila notri, tako vzameva sedaj tudi ven.

V dobi 8 let se ga ni dotaknila še nobena večša, le miška nama je pred nekaj leti pregledala panj in napravila nekaj škode. Paštva je zelo suha, zato nimava notri tudi nobene plesnobe. V njej je še vedno precej oster duh in ta ni ravno najljubši večšam; saj ne gredo notri, kljub temu, da so pri plemenjakih zunaj večkrat precej nadležne. V paštvi, ako zapreva vrata, je popolna tema in vsled tega nimava notri nobene muhe. Edino mravlje so sitne, vedno naju po malo nadlegujejo. Ker pa nimava medu tu notri, njihov naval ni tako velik in pomemben.

Toliko o tem! Komur je mogoče, naj poskusi; kesal se ne bo!

Valko Razingar.

Izpremembe pri A.-Ž. panju, prevešanje in še kaj.

1. Kakor je razvidno iz zadnje številke lanskega letnika »Slov. Čebelarja«, so bili posebno nosilci ali drogovci v medišču A.-Ž. panja vzrok neprijetnostim, ker se ni dala matična mreža lahko odstraniti. — Ko nam je — pred mnogo leti že — razkladal gosp. Rojina A.-Ž. panj na čebelarskem shodu pri Konfidentiju pri Celju, sem ga vprašal, čemu je toliko deščic namesto ene same, ker je s tem delo počasnejše. Gosp. Rojina pa mi je v svoji dovtipnosti odgovoril: »Počasi se žabca dere.« — Meni pa vseeno ta reč ni bila všeč. Preveč sitno-

sti je bilo pri izmenjavi deščic z matično mrežo in narobe; opazil sem tudi, da so čebele precej luknjic na matični mreži zadelale. Zato sem priredil ločilno desko tako, da je v njej tudi matična mreža. Na ločilne deščice sem pribil ob straneh približno 2 cm široko in pol cm debelo deščico, ki je proti okencu toliko okrajšana, da se to pritisne do satnikov; s tem se drže deščice skupaj. Od desne na levo sem naredil v ločilno desko 3 ali 4 do 20 cm dolge zareze, ki so tako široke, da se lahko pribije spodaj kos matične mreže z dvema vrsta-

ma lukenj. Če so samo tri zarez, je ena sredi deske, drugi dve sta v primerni razdalji spredaj in zadaj. V te zarez se vdelajo primerne deščice, da se z njimi na jesen pokrijejo odprtine. Deščice so zaznamovane s številko panja, da se ne zamenjajo. Kosi matične mreže se najlažje pritrdijo z žičastimi žebicami (klanficami), ki so tako dolge, kakor je kos širok in ki predro s konci deščico, kjer se zavihnajo.

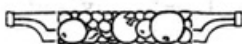
Železne palice sem pa pritrtil tako, da sem v primerni razdalji izrezal stranski deščici in pustil le približno 1 cm celega lesa. V te zarez sem vložil nosilce in vsakega na treh krajih z žico pritrtil na ločilno desko. Iz tega je razvidno, da so zgornji nosilci na vsaki strani skoro 1 cm oddaljeni od panjeve stene. A to nič ne de, ker se mora itak pustiti na vsaki strani 10 mm praznega prostora. Žičnate žebice, ki držijo palice, zabijem na takih mestih, kjer ne leže okvirji, ker je nerodno, če pride satnik na žico; žebice se na spodnji strani s kleščami sesučejo.

Tako prikrojena ločilna deska, ki je obenem tudi rešetka, ima sledeče dobre strani: a) ni je treba odstranjati; b) ima le malo mrzle kovine na sebi; c) ne uhaja spomladi iz vališča preveč gorkote v medišče, ko se namreč odvzamejo deščice iz zarez. — Da bi čebele zaradi tega nanosile manj medu v medišče, je neverjetno; saj imajo drugi panji tudi le male odprtine v medišče. Prihrani pa se mnogo matične mreže. — Pripomnil bi še, da naj leže palice povsod trdno na ločilni deski, ker ne vem vzroka, čemu naj bi bili podloženi (kakor je to navedeno v št. 11—12 »Slov. Čeb.«). Tudi slamnata blazina se na zimo bolje pritisne na pokrov, če niso nosilci previsoko. (Op. uredn. Palice so zato podložene, da lahko pod njimi potisnem pločevinasto ploščo, ki zapre pot iz plodišča v medišče, ne da bi bilo treba odstranjevati kak okvir iz njega.)

2. Tudi nosilci v vališču se mi zde previsoko vdeleni. Menda se je že marsikak čebelar jezil pri pomladanskem čiščenju panjev, da se mu je strugla ali strgalo zadevalo ob trde »krtine« na dnu panjev. Ali niso to morebiti stolpiči, po katerih pridejo čebele pri pridnem delu lažje do visokega satovja? (Ne! Op. uredn.) Zato sem pri panjih, ki si jih izdelujem, znižal tudi spodnje nosilce ter pustil le toliko prostora, da lahko panj ocedim in vložim plitvo posodo za krmljenje. (Ne bo prav! 2 cm morajo biti palice od tal, sicer se ne da dobro snažiti niti krmiti. Op. uredn.)

3. Premeščam pa spomladi le one satnike iz vališča v medišče, ki imajo pokrito zalego. Tako se ni bati prehlajenja. Na vsako stran premeščenih satnikov dam prazen sat, da se čebele lažje drže na zalegi. (Izraz »prevešanje« se mi ne zdi primeren, ker se nič ne preveša, ampak le premesti, prestavi ali preloži.) To da sicer pri velikem številu panjev nekaj več dela, ker je po potrebi treba še drugič in tretjič prelagati. Toda bati se ni prehlajenja zalege. Sicer pa je gotovo tudi mnogo posla, če se preloži v medišče mlada zalega, kjer si čebele včasih izgodi matico in jo je treba odstraniti. S prelaganjem pokritega satovja se pa tudi čebele v vališču veliko manj vznemirjajo, ker ni treba vsega satovja ven jemati. Zrahlja in izvleče se le satnik s pokrito zalego, drugo se pusti v miru. To napravim tako, da denem klešče najprej pod sat in ga rahlo privzdignem kakor z vzvodom. S tem se zrahlja satje, ki ga naredo čebele včasih med pokrovom in satovjem. Potem primem s kleščami zgornjo deščico, majem rahlo semtertja in vlečem ven, kakor se izdira zob. Tako izvlečem katerisibodi satnik in čebele se zelo malo vznemirjajo ali mečkajo.

V. Pulko — na Gorici.

Opazovalne postaje.

O marcu nam je došla glede vremena samo hvala. Bil je prijeten in solnčen in le parkrat je padlo malo snega, o katerem naslednjega dne ni bilo nikjer več sledu. — Cvetja je bilo, kakor v drugih ugodnih letih šele v aprilu. Čebele so nanosile mnogo obnožine in dve postaji nam poročata o donosu medu. V Sv. Petru pri Mariboru so ga dobile na češnjah, ki jih je v tamošnji okolici precej.

Sodbe o razvoju čebel so različne. Prav posebnega zadovoljstva v tem pogledu ne izraža nobeno poročilo. Občna sodba pa je, da smo vsaj za tri tedne boljši kot druga leta.

Čebele so bile zdrave. Le iz Sela pri Žirovnici se piše, da je dosedaj pomrlo mnogo kranjčev. Vzrok bo pa lakota.

Poleg tega poročajo.

Vič pri Ljubljani. Čebele se kljub lepemu vremenu niso povoljno razvijale. Zalege je splošno malo.

Krtina pri Dobu. Marec je bil vetroven; veliko čebel je ostalo otrplih zunaj.

Sv. Gregor pri Ortneku. V zadnji tretjini mesca se je pričela paša na borovnici.

Formin pri Ptujju. V našem kraju imamo čebelnega tatu, ki se je oglašil že pri vseh čebelarjih, naj si imajo čebele v uljnaku ali v prosto stoječih košnicah. Panje je zažvepljal, med pa odnesel. Do sedaj ga še nismo dobili.

Okljukova gora pri Sromljah. Čebelarji naše okolice nimajo potrebnega znanja in zadostnega zanimanja za čebelarstvo. Eden mojih sosedov ima samé stare, trhle in črvice panje. Pred kratkim mi je tožil, da so mu poginili trije kranjčiči.

Poročevalec prosi gosp. čebelarje, ki so se oglasili za sodelovanje in imajo potrebno orodje in tiskovine, da naj prično z delom vsaj z majem. Ostalim pa naznanja, da je društveni odbor naročil več čebelarskih tehtnic; kadar bodo gotove, se takoj razpošljejo.

* * *

April, ki je navadno nestanoviten, bolj mrzel in deževen, se je letos izneveril svo-

jemu slabemu glasu. Pripustil je, da je lepo odcvetelo vse naše sadno drevje in da se je proti koncu divji kostanj, ki ga imamo posebno v Ljubljani obilno, okrasil s tisočimi in tisočimi grozdastih razcvetji. — Čebele so vobče lepo napredovale in dosegle skoro vrhunec razvitka. V nekaterih krajih, ki so imeli roje navadno šele koncem maja, ogrebali so jih že z umikajočim se aprilom. V Žnideršičevih panjih so že zadovoljno prevešali, drugi so rabili celo izmetalnico. Posebno se ponašajo naši Dolenci in Štajerci.

O boleznih poročajo samo z Okljukove gore.

Ljubljana. Premalo cvetja, zato slab donos.

Vič. Mrtvic ob jabolčnem cvetju ni bilo opaziti, kakor druga leta. Donos medu vsled hladnih noči ni bil popolnoma dovoljen.

Selo pri Žirovnici. Zaležene so čebele izborna, založa medu je pa kljub vsemu cvetju pičila. Še zadnje drobtine sladkorja smo morali nekaterim pokrmiti. Istinit je naš stari čebelarski pregovor: Kadar jablana cvete, je čebela lačna. Na pečkatem sadnem drevju dobe mnogo obnožine, medu pa popolnoma nič, pri nas je to nepobitno.

Jesenice na Gorenjskem. — Ker je vse dni prevladoval veter, se je mnogo čebel na paši izgubilo in ljudstva so se le počasi množila. Vrbova paša ob Savi je tudi pravo zlo za čebele. Bolje bi bilo, da bi bilo o tej paši do kolen snega, kot solnčno in vetrovno vreme.

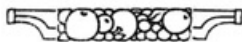
Krtina pri Dobu. Donos ni bil tolikšen, kakor je kazalo cvetje in vreme. Nekateri so imeli že sredi meseca roje.

Sv. Gregor pri Ortneku. Čebele so prav obilno brale na češnji. Še veliko več bi bile, ko bi bili panji bolj obljudeni. Zadnje je zakrivila lanska slaba letina.

Formin pri Ptujju. Panji so sedaj tako visoko v svojem razvitku, kakor lani šele junija.

Okljukova gora. — Precejšnja množina čebel je obolela na brezletnosti. Živalice tekajo po tleh ter se ne morejo dvigniti.

Jos. Verbič.

Mesečni pregled za marec 1920.

Kraj	Panj je na teži						Prebitek	Poraba	Panj nane- sel največ	Dne	Temperatura			Izletnih dni	Dnevi							
	pridobil dkg			izgubil dkg							najvišja	najnižja	srednja mesečna		z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom		
	mesečna tretjina																0				1/2	celi
	1	2	3	1	2	3											dkg					
Ljubljana	—	—	—	30	40	60	—	130	—	—	+20	—3	+8·2	22	6	2	9	1	21	18		
Vič pri Ljubljani .	—	—	—	50	50	70	—	170	—	—	—	—	—	24	7	2	7	13	11	20		
Selo pri Žirovnici .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+22	—4	+8	18	5	2	10	9	12	10		
Jesenice (Gorenjsko)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+21	—	+8	18	7	3	10	6	15	28		
Krtina pri Dobu . .	—	—	—	60	60	45	—	165	—	—	+20	—8	+7	28	7	2	10	8	13	24		
Sv. Gregor pri Ort- neku	—	—	—	70	10	14	—	94	—	—	+20	—3	+3·2	24	5	4	7	7	17	25		
Sv. Peter pri Mari- boru	12	—	40	—	36	—	16	—	—	—	+20	—1	+13·4	22	—	2	14	7	10	4		
Formin pri Ptuju .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+21	+3	+12·7	28	4	4	8	7	16	18		
Okljukova gora pri Sromljah	187	36	151	27	34	35	278	96	38	27	+21	+2	+12·5	21	4	—	11	7	13	18		

Mesečni pregled za april 1920.

Kraj	Panj je na teži						Prebitek	Poraba	Panj name- nalveč	Dne	Temperatura			Izletnih dni	Dnevi					
	pridobil dkg			izgubil dkg							dkg	najvišja	najnižja		srednja mesečna	z dežjem	s snegom	s solncem		
	mesečna tretjina						0	1/2	celi											
	1	2	3	1	2	3														
Ljubljana	40	—	—	70	30	—	—	60	20	3	+28	+1	+12	24	15	0	7	8	15	13
Vič pri Ljubljani . .	—	105	—	10	—	10	95	—	65	15	+35	+1	+14·8	24	15	0	6	7	17	13
Selo pri Žirovnici .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+26	+5	+17	23	12	—	6	17	7	21
Jesenice (Gorenjsko)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+25	+0·5	+8·9	21	9	2	9	5	16	27
Krtina pri Dobu . .	—	355	60	80	25	145	165	—	100	15	+25	—2	+10·6	27	14	—	7	7	16	24
Sv. Gregor pri Ort- neku	84	682	140	48	36	110	712	—	200	17	+21	+2	+11·7	30	12	—	8	4	18	22
Sv. Peter pri Mari- boru	150	1090	52	15	23	114	988	—	232	19	+22	+2	+12·9	22	7	—	8	6	16	7
Formin pri Ptuj . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+24	+8	+11·6	28	11	—	5	3	22	17
Okljukova gora pri Sromljah	272	274	314	26	32	47	755	—	76	28	+20	+9	+15	23	6	—	7	10	13	17

Listek.

Čebelarji v Ljubočah.

IV.

Nekoliko dni pozneje stoji Tonič ves zamišljen pred stružnico. Liza je odšla s košem po listje za steljo. Ostruženi tramiči in večje ter manjše deske dokazujejo, da je Jankov čebelnjak v delu.

»Da nisem prej vprašal ali vsaj bolje premislil, preden sem sam sebi postavil čebelnjak!« prične Tonič sam s seboj pogovor. »Tako je, če človek misli, da vse sam najbolje ve in zna in stare, izkušene ljudi prezira! Skvaril sem si čebelnjak, da ni za nikamor! Kadar grem noter, pozabim, da sem 3 cm višji kot so vrata in zadenem ob podboj s svojo nesrečno plešo, da se mi kar v očeh posveti. Če jemljem vun panj, ga moram vleči poševno, ker je čebelnjak preozek! Če hočem pogledati v panje spodnje vrste, moram se vleči na trebuh, da mi kar sapa uhaja! Če je deževno vreme, mi zateka v čebelnjak. Ali nisem mogel koj narediti poštene strehe? Ko bi bil vzel mero vsaj po nosu pa ne po pleši! Lesena streha pa — nizka! Da bi te šembraj! Kaj sedaj? Najbolj pametno bo, da počakam, kako se bo kaj Jankov čebelnjak obnesel in potem poderem to spako, četudi si Liza odgrizne jezik. Saj bo še potem dosti predolg! — Pa še panje sem skvaril! Vse skupaj nima nobene prave mere. Eden je dolg 70 cm, drugi 80 cm; eden je širok 30 cm, drugi 35 cm in višočina skoro pri vsakem druga! Za zlomka, da sem mogel biti tako neumen, jaz stari vojak, korporal, mizar, hišni posestnik in...«, v tem se odpro vrata in vstopi v delavnico Janko.

»No Tonič, kako kaj napreduje delo? Ali bo kmalu vse pripravljeno?«

»Kmalu, v dveh, treh dneh bo gotovo. Le zravnaj lepo prostor, na katerem bo stal čebelnjak in pripravi si 6 močnih kamenov za podstavce ali pa jih naredi iz cementa. Visoki in debeli morajo biti najmanj 30 cm. Ali pa napravi iz opeke podzidek. A oni bodo bolj trpežni in lepši. Ker bodo podnice precej visoko od tal,

zato bodo ostale vedno suhe, ravno tako spodnji trami, ko bodo ležali na podstavcih in ne na tleh. To je edino, kar sem pri svojem čebelnjaku naredil pametnega. Drugega pa prav nič!«

»Podstavce bom lahko sam ulil. Jutri grem v trg po eternit in kupim vrečo portland cementa,« odgovori Janko.

»Ti lahko delaš, ti srečni Janko! Sam si, ne bo treba šteti dote, gozd ti je poln doraslega drevja in povrh imaš še tako dobro mamo!« zavida Tonič Janka.

»To je sicer vse res, pa vendar bi rad imel vsaj eno sestro, da bi materi pomagala.«

»Na primer tako kot je moja Liza, kaj ne!«

»Ti Tonič, povej mi, katere panje pa ti bolj ceniš, ali naše kranjiče ali pa one z okvirčki? Saj imaš dva. Gospod župnik mi je svetoval, da naj imam za začetek samo enega ali dva s premakljivim satjem. Kaj misliš?«

»Jaz?« pravi počasi Tonič in prične mrdati z brkami. »Jaz ne rečem nič. Ubogaj in stori, kakor ti je gospod svetoval. Bo edino pametno! Če bi bil jaz starega, skušenega čebelarja vprašal, ne bi bil toliko kozlov ustrelil! Po toči je prepozno zvoniti.«

»Župnik mi je odsvetoval,« pravi dalje Janko, »kupiti od tebe prezimljena panja, ker bi veliko čebel preletelo nazaj v tvoj čebelnjak. Svetoval mi je, da naj rajši kupim od tebe dva močna, zgodnja roja.«

»Tudi s tem sem zadovoljen, samo da boš moral precej dolgo čakati, da jih dobiš. Sedaj je šele marec, torej najmanj dva meseca. Pa v tem času si lahko nabaviš panje in bereš čebelarske knjige.«

»Ali bi ti, Tonič, šel z menoj v nedeljo po litanijah v župnišče in naprosil g. župnika, da bi nam razkazal svoj čebelnjak in panje?«

»O tisto pa lahko naredim, pa še očeta Mihola vzameva seboj,« odgovori Tonič in si više brke.

»Če bo le hotel iti?«

»Kdo? Mihol? To je najmanjša skrb. Metka pojde tako po svoji navadi obiskat Mano. Kam pa naj gre Mihol? Pojde, kajpada, pa še kako rad! Hujše bo z menoj! Liza bo skakala, Liza! Ona misli, da moram zmiraj čepeti pri nji doma in poslušati njene nauke o prašičih, kravi in teleu, kokoših in piškah, koliko ima še krompirja in korenja, sena in slame v glavi in kako da bi bilo prav, če bi jej kupil za praznike novo obleko. Pa — ali jo vidiš? Že gre s svojim košem! Kar pojdi, Janko! Sicer bo naju nagnala z lenuhi, ki samo klepečejo in nič ne delajo. Torej v nedeljo na svidenje pri župniku.«

V.

Litanije so minule. Od farne cerkve navzdol jo ubere otročad, za njo hiti brhka mladina, nazadnje počasi koraka starina.

Pred žagradom čakajo župnika Mihol, Tonič in Janko.

»Če le nima kakega nujnejšega opravila, ker bi ne bilo prav, da bi gospoda motili,« se oglasi Mihol.

»To bode gospod že sam povedal in potem ne bomo nadlegovali.«

»Bosta videla, še vesel bo! Če je kdo imel kaj v pisarni opraviti, je že prej opravil. Pa še posebno danes, ko je tako lep dan, ne bo župnik doma sedel, pač pa pri čebelnjaku in če še mi prisedemo, ne bo zameril!« je dostavil Janko.

V tem so se že vrata odprla in župnik je pristopil k našim znancem.

»Gospod župnik, ali nam dovolite, da gremo z Vami in si ogledamo Vaš čebelnjak? Janko bi ga rad videl, midva sva se mu pa pridružila,« reče Mihol.

»Zakaj ne, prav rad! Sedaj imam čas in se tudi rad malo razvedrim. Le pojdite z menoj!«

Ko se je župnik preoblekel, so vsi vstopili v njegov čebelnjak. Prostoren je! Dolg je 5 metrov, širok 3 m 20 cm, zadaj visok pa 2 m 50 cm, spredaj do okapa pa 3 m 20 cm. Tramovi in deske niso pribite, ampak le sklenjene, da se lah-

ko ves čebelnjak razdere brez poškodbe in drugam premesti. Streha je pokrita z eternitom in ves čebelnjak pobarvan z oljnato, rjavo barvo. Pred panjovi je en meter širok podstavec, da ne padajo čebele na tla, kadar se vračajo s pašo. Panji ležijo na treh policah. Spodnja polica je pribita 60 cm od tal. Pod njo so shranjeni prazni panjiči za rezervne matice, vjemalnik, kozica itd. Skozi dve okni dohaja svetloba. Panjem nasproti stoji velika miza in na nji razno orodje in knjige. Panje si je župnik sam sestavil na podlagi večletne svoje skušnje. Če mu je kdo rekel, naj o njih kaj poroča v čebelarskem časopisju, je odgovarjal: »Meni ugajajo in ustrezajo, če bodo pa tudi drugim, ne vem in zato jih tudi nobenemu ne ponujam.«

Ta čas so bili še zapaženi z lesenimi ostružki, čebelna gnezda v panjih pa obložena s slamnatimi blazinami. Na vsakem panju je ležala vreča in na nji slamnata blazina. Na sprednji končnici panja je bil pritrdjen s pritiskači večkrat zložen časopisni papir, da ni postala pozimi vlažna vsled zunanega mraza in notranje gorkote. S tem se je zabranilo plesenje satja. Panji so lični in veliki. Globoki so 50 cm, široki 58 cm in 24 cm visoki — znotranje mere. Ves notranji prostor panja je razdeljen na tri dele, plodišče 38 × 38, stransko medišče 20 × 38 cm in prostor med okenci in vratci je 12 cm širok. Ta se uporablja za pitanje čebel in ob prav dobri paši za razširjanje plodišča ozir. medišča. Panji se odpirajo zgoraj in sicer plodišče in medišče vsako posebej in pa tudi zadaj. Prostor plodišča in medišča je zaprt z okenci. Na plodišče se povezne v slučaju potrebe nastavek, ki se tudi zgoraj odpira. Pod njim je pritrdjena matična mreža. Ker je v panju premikalna deska, se lahko ž njo plodišče zmanjša ali poveča ali, če se deska odstrani, sta potem plodišče in medišče združena. Ker je panjevo žrelo 30 cm dolgo in brada dolga 58 cm, zato sta v panju lahko dve družini, ena v medišču na 5 okvirjih, druga v plodišču na 10 okvirjih. Vsaka ima svoje žrelo in da se čebele ne motijo, pri-

trdi se ločilna deščica na sprednjo končnico. Žrela se pripirajo s posebnimi železnimi lesami. Letalnice (brade) so široke 14 cm, razdeljene so pa na dve polovici, ki sta ena k drugi pritrjeni z zavesnicami (panti) tako, da se pozimi prva polovica priklopi in s tem obsenči žrelo proti solnčnim žarkom oziroma zabrani vetru, da ne piha v panj.

Vratca ne visijo na zavesnicah, ampak so pritrjena le z vijaki. V okencih je zgoraj izrezana 10 cm dolga in 1 cm široka odprtina, skozi katero prihajajo čebele v pitalno koritce, ki se k odprtini zavesi in v katero se naliva med skozi veho, narejeno v stropu panja — med okencem in vratmi. Kadar se dopolnjuje zaloga medu za zimo, napolni se pol ali cela literska steklenica z medom ali raztopljenim sladkorjem in se povezne skozi veho v koritce. V vratu steklenice je zasajena cevka za en centimeter visoko poševno prirezana, skozi katero ne more priteči več tekočine v koritce kakor le za en centimeter visoko. Torej kolikor čebele odpijejo tekočine, toliko je takoj doteče iz steklenice v koritce. Ker je pri stropu panja, ki je zaseden s čebelami, največ gorkote, in ker je zavešeno koritce ravno pri srednjih ulicah satnikov, zato čebele iz njega urno prenesejo tekočino v svoje gnezdo in ker se steklenica povezne zunaj panja, ni treba motiti čebel z odpiranjem.

Župnik je razkazoval svoje panje s tako vnemo in veseljem, da ga je bilo kratkočasno poslušati.

Med tem, ko je Mihol pihal dim iz svojega vivčka in pomežikaval z očmi, je Tonič venomer pritrjeval župniku.

Z največjim zanimanjem je pa sledil župnikovemu razkazovanju Janko.

»Jaz pa vendarle mislim, pa brez zamere, gospod župnik, da takile panji niso za kmeta. Mi smo preveč nerodni za take reči,« pravi Mihol.

»Vi morda že, ker ste že davno Abrahama videli, ali midva z Jankom lahko poziskusiva.«

»Da, prav praviš, Tonič, da lahko po-

izkusita, ker da bi kranjiče zavrgla in si napravila same panje z okvirčki, bi ne bilo pametno!« odgovori župnik.

»Kako je panj sestavljen, to sedaj razumem, kako je pa znotraj opravljen?« vpraša Janko.

Župnik odpre prazen panj in vzame iz njega satnik, ki je bil popolnoma izdelan, enega pa, na katerem je bil le začetek satja, in sicer čebelnega in trotovskega, pa nekaj natrganih matičnjakov. »Oglej si sat, Janko! Vidiš, kako je povsod enako debel in raven, kakor bi ga bil Tonič ostružil. Vsak pravilno izdelan sat je vselej 25 mm debel. Zato so tudi satnikove ali okvirčkove deščice široke 25 mm, debele pa po 6 do 7 mm. Da se v panju satniki preveč ne stisnejo, ampak da ostane med njimi 1 cm prostora za čebele, zabijeta se v vogle zgornje in spodnje satnikove deščice po dva žeblička s širokimi glavicami.

Le poglej v panj, napolnjen s satniki. Ulice med sati so po 1 cm široke, nikjer ne pride v stik en sat z drugim, med panjevim stropom in satniki je 6 mm prostora, med dnom in satniki pa 2 cm, da se dno lahko ostrže z grebljico.

Če hočem pregledati srednje sate, ni treba drugega kakor da odstranim pokrov, odmaknem premikalno desko in odmaknem satnike. Sedaj pa lahko satnik vzdignem iz gnezda in si ga ogledam. Če mi ni všeč, ga lahko odstranim ali zamenjam z drugim, ker okvirji so vsi enako veliki, ravno tako kot so vsi panji enake mere. In to je največja prednost teh panjev pred kranjiči, kjer so vsi sati k stropu pritrjeni. V takem panju nič drugega ne veš, kakor če je panj čebelen ali pa slabič. Kakšno je satje, kakšna in koliko zalege, koliko in kje je še kaj medu — vse to je v njem skrito.

Danes sem vam razkazal prazen panj in njegovo opravo. Kadar bom pregledaval panje s čebelami zasedene, si lahko ogledate zalego, čebele, matico itd.«

»Gospod župnik, tega ne morem razumeti, kako da delajo čebele sat v okvirju ali satniku?« vprašuje Janko.

»To ti pa še jaz lahko povem. Če prilepiš košček sata v navaden kranjč in vanj streseš roj, bodo čebele koj pričele ta košček popravljati in pa daljšati. Tako je tudi z okvirčki. Če prilepiš začetke satov, četudi neznatne velikosti, v okvirčke ali pa četudi naliješ samo nekaj voska na spodnjo stran zgornje okvirčkove deščice, bodo se tamkaj lotile stavbe. Ali ni res?«

»Res je!« pritrudi župnik. »Le toliko še dodam, da ne sme tak začetek ali prilepek neprijetno dišati n. pr. po tobaku ali kaki kislini, potu, in da si mora torej čebelar pred nalepovanjem dobro umiti roke in da mora biti tudi vosek snažen.«

»Vse je lepo, ali najbolj preprosto je delo v naših kranjčkih,« prične se hvaliti Mihol. »Osnažim panj, nadržnem ga z meto ali meliso, pa je vsa priprava pri kraju.«

»Oče, to je sicer res, ali čebele ne delajo v njem kakor hočete Vi, ampak kakor se poljubi njim. S stavbo prično spredaj ali v sredi ali zadaj v panju ali samo na eni panjevi strani. Vi sicer stresete roj k sprednji končnici, ali muhe s tem niso zadovoljne in čez noč se vam preselijo nazaj. In kjer so enkrat pričele s stavbo, od tod se ne puste kar tako odgnati, in vendar je z ozirom na dobro prezimljenje najbolje, da je stavba satja izdelana spredaj. Zato Vam svetujem, da vsakemu panju pustite spredaj začetke satja od prejšnjega leta in drugod ves strop ostržete. Le če je zelo močan in zgodnji roj, je verjetno pri kranjčih, da čebele ves panj zastavijo s satjem. V mojih panjih si pa tudi slabič opomore, ker mu ni treba šele staviti satja, tega mu jaz lahko dam za balo in če treba tudi kaj godne zalege! Pa o tem drugikrat,« je razlagal župnik.

»Gosp. župnik, kdaj pričakujete letos rojev?« vpraša Tonič.

»V začetku maja, torej nekako čez šest tednov, ker so se plemenjaki pričeli vsled predolge in hude zime bolj pozno razvijati. Sicer se pa ne mudi. Roji bodo tem krepkejši. Zaradi tega ne bomo prav nič na škodi. Če prezgodaj prično z zalego in potem naenkrat nastane mrzlo vre-

me, so vselej slabejši panji v nevarnosti, da se jim prehladi zalega in če se to zgodi, je panj izgubljen.«

»Ah, kako bi tudi jaz rad dobil kaj rojev, pa letos že ne bo nič!« vzdihne Jan-ko.

»Pa kupi kaj starcev, pa boš imel roje!« pravi Tonič.

»Pa mi bo preveč čebel preletelo v prejšnji čebelnjak.«

»Saj jih ni treba kupovati v Ljubochah, pojdi ponje v Jelšo k Strugarju, ta trguje ž njimi,« prigovarja Mihol. »Ali ni res, gospod župnik?«

»Res je,« odgovarja župnik, »samo da morate iti ž njim, da ne kupi za drag denar malovrednih slabičev, pa pametno bo, da jih kupiš kmalu, Janko!«

»Kdaj boš izdelal čebelnjak, Tonič,« vpraša Mihol.

»Danes 14 dni bo že popolnoma do-
delan.«

»Dobro, pa danes 14 dni pojdite po čebele,« nagovarja župnik.

»Ali greš z menoj, Tonič?« vpraša Janko. »Doma tako nimaš drugega opravka kot če hočeš Lizo poslušati!«

»Pa grem! Samo Lizi ni treba tega praviti, sicer bom imel celih 14 dni veliki petek — regljala bo in izpraševala: Zakaj greš, čemu hodiš z doma, ostani doma, beri rajši, čemu boš postopal! Najbolje bo, da zve šele, kadar se vrneva.«

»To je dokaz, ljubi Tonič, da te ima tvoja sestra rada in da zate skrbi! Bodi jej torej hvaležen in potrpi z njeno slabostjo!« tolažj ga župnik in ko so vstali in se zahvalili, ie šel nekaj časa ž njimi, potem se je poslovil, da obiše spotoma bolnika.

VI.

Štirinajst dni pozneje sta se peljala Tonič in Janko v Jelše k Strugarju kupovat dva prezimljenca. Spotoma sta le malo govorila, vsak je bil vtopljen v svoje misli.

»Ali si vzela dosti denarja seboj?« pre-
kine molk Tonič.

»Okrog 50 kron,« odgovori Janko.
»Ali misliš, da bo premalo?«

»Za dva najboljša panja mora biti 20 kron zadosti. Navadno stane 8 kron. Bova videla, kakšno blago ima,« odvrne Tonič.

Ob treh popoldne sta prišla v Jelše. Strugar je bil doma in je prišleca peljal takoj v svoj veliki čebelnjak, kjer je bilo vloženih do sto kranjičev, namenjenih za prodajo. Bili so enake zunanje mere, namreč 70 cm dolgi, široki 30 cm in visoki 17 cm. Stranice in zadnja končnica so bile po 2 cm, dno in pokrov poldrugí cm, sprednja končnica dva in pol cm debele.

Strugar je razpošiljal prezimljence daleč po svetu, največ jih je razpečal na Češko, v Galicijo in po Nemškem. Ker je navadno vse odprodal, zato je jeseni daleč po okolici pokupil vse, kar je le bilo na ponudbo, oziroma kar so pripeljali na čebelarški semenj na Ig. Plačal je po teži. Prav težke je razdril, da je dobil strdi za prezimljenje bolj šibkih družin, čebele pa porazdelil med panje, ki jih je namenil spomladi za kupčijo. Zelo ugodno je bilo zanj, ker je zgodnja spomlad nudila njegovim prezimljencem že dobro pašo na vresju, telohu in vrbah. Da bi pridobil veliko kupcev, je pričel že meseca svečana objavljati ponudbe po čeških, poljskih in nemških čebelarških časopisih, ki so se navadno takole glasile:

»Kranjske alpske čebele v izvirnih kmetskih panjih, dobro prezimljene, razpošilja Janko Strugar, čebelar v Jelši, pošta Lokavice na Kranjskem. Prvovrstni po 15 K, drugovrstni po 13 K 50 v. Jamči se, da pridejo čebele žive. Voznino plača kupec.«

Naročil je imel dovolj, ker je bil vreden, postrežljiv in marljiv, dasi sam ni bil čebelar iz poklica. Sam se je s čebelarstvom le malo ukvarjal. Mislil je, da mu zadostuje, ako ve, kateri panj je zdrav, močan, z mlado rodovitno matico. Po poklicu je bil mizar, zato je imel vedno v zalogi dovolj praznih panjev.

Ko sta Tonič in Janko vstopila v čebelnjak, se nista mogla dovolj načuditi tej ogromni skladovnici panjev, ki so bili namenjeni za razpošiljatev. Močnejši panji

so pri razpošiljativu prišli prvi na vrsto, če je bilo ugodno vreme. Z drugimi je počakal, da so si opomogli. Poznejše pošiljatve so bile nekoliko cenejše.

Tonič je izbral enega močnega in vprašal po ceni. Ko je Strugar zahteval zanj 14 kron, je namrgodil šobo in pričel mrdati z brkami.

»Tisto pa že ne, tisto,« je dejal, »kdo Vam pa da zanj 14 kron, za dva, tisto ne rečem, za dva!«

»Jaz Vam jih ne vsiljujem,« odvrne Strugar, »ker morata vedeti, da dobim sedaj za vsakega močnega 14 kron in to brez vsake barantije! Seveda ne na Kranjskem, drugod! Če hočeta cenejše, pojdita k soslednjim čebelarjem, morda vama kateri proda enega ali dva. Od mene vendar ne moreta zahtevati, da bi vama prodajal čebele v svojo škodo. Ne zamerita, saj vešta, da so to moji boljši dohodki.«

Janko je bil že skoro pripravljen odšteti 28 kron, a Toniču se je zdela zahtevana cena le pretirana in zato je skrivaj potegnil Janka za suknjo in namignil, naj ničesar ne ponuja. Po kratkem pa prijaznem pomenku sta odšla.

»Kam sedaj?« vpraša Janko.

»Jaz mislim, da bo najbolje, če greva kar za nosom v najbližjo vas, morda bova tam naletela na kakega čebelarja. Ali misliš, da je Strugar sam na svetu? Ej, poznam te tiče! Na sejmu pokupi vse vprek po 5—6 kron, potem pa prodaja po 14 kron! Pa naj ima, če mu kdo da, jaz že ne!«

Prišla sta v Zalog. Ni bilo treba dolgo iskati in sta že stala pred čebelnjakom, sicer malim, a polnim panjev. Gospodar, zapazivši skozi okno tujca, stopi vun in vpraša, kaj bi rada.

»Dva močna starca nam prodajte. očel!«

»No, če ne bosta na to kratko, nič ne rečem! Odkod pa sta?«

»Iz Ljuboch,« odgovori Janko.

»Iz Ljuboch?« se začudi mož. »Zakaj pa tako daleč?«

»Preletavale bi, če bi jih kupila bliže, ko so že vajene svojega prostora in če-

belnjaka. Sicer bo pa tudi za druge panje v vasi prav, da dobimo bolj oddaljene čebele, s katerimi naše niso nič v rodu! Se vsaj kri malo premeša!» odgovarja Tonič.

»Dobro! Prodam vama dva panja, pa ne zato, ker bi potreboval denarja, ampak zato, ker imam Ljuboče v najboljšem spominu iz otroških let. Tja sem hodil na praznik posvečenja farne cerkve s staro materjo, ki so bili tamkaj doma. Le izberita si, katera hočeta. Prezimali so dobro.«

Tonič ogleduje, privzdiguje, povprašuje in končno izbere dva drujca iz prejšnjega leta in vpraša po ceni.

»Strugar bi mi bil dal zanje po 8 kron, če jih dasta, vzemita! Bom zadovoljen.«

»Midva pa tudi, oče! Janko, kar plačaj in greva. Likof bomo pili, kadar nas obiščete, ker se nama mudi domov,« odgovarja Tonič.

Janko je plačal, panjem so zamrežili žrela, naložili počez na voz na slamo, obložili s kocem in ko sta se še sama gori vsedla, segla sta v roke prijaznemu možu in poglala konja.

Peljala sta počasi in bil je že mrak, ko sta zavila v Ljubočah mimo Toničeve hiše, kjer ju je čakala na pragu Liza in pozdravila brata:

»No, kod si se pa vlačil, plašar, da te od nikoder ni?«

»Liza, ne bodi huda, torbo sem zate iskal, pa nobena ni bila prav. Ena je bila prevelika, tako da bi se v njej tvoj jezik izgubil, druga pa zopet premala, da bi v njej še jezika ne stegnili! Oboje bi pa bilo napak!« se je nasmejal Tonič, Janka pa je dušil smeh.

Za hišnim voglom sta stala in čakala Mihol in Metka, slišala ta čudni pozdrav in odzdrav in ga spremljala z dvoglasnim smehom, v tonu nizkega ha, ha, ha in visokega hi, hi, hi.

Ko sta zapeljala voz na dvorišče in odnesla panja v Jankov čebelnjak, je že prišel Mihol in poizvedoval po kupčiji.

»Sta li draga?«

»Po osem kron!«

»Ni drago in zdi se mi, da sta v redu. Dišita prijetno, živalna sta dosti in satje se tudi ni podrlo. Bo! Bog ti daj srečo, Janko!«

Janko se je zahvalil in povabil oba v hišo na kozarec domačega tepkovca, kjer so se vsi še nekaj časa pomenkovali v družbi Jankove matere in Metke, katero je za očetom prignala radovednost.

Znamenita stoletnica.

To čilo za med je v čebelarstvu poleg premakljivega dela najvažnejša iznajdba novejšega časa. Modernega čebelarstva s premakljivim delom si brez točila niti misliti ne moremo, zato je ta priprava razširjena po vsem svetu v brezštevilnih oblikah in velikostih.

Pri nas je žalibog še dokaj čebelarjev, ki točila ne poznajo ali vsaj ne potrebujejo, ker čebelarijo še po starem. Mnogo je pa tudi takih, ki točilo poznajo in uporabljajo, pa ne vedo, kdo ga je izumil in kako dolgo je že v rabi.

Mož, ki mu gre ta nesmrtna zasluga, je major Fr. pl. Hruschka (Hruška). Rojen je bil 12. marca 1920. na Dunaju. Svoja

mladostna leta je preživel v Gradcu, kjer se je na željo svojih staršev posvetil vojaškemu stanu. Od l. 1857. do 1865. je služil kot major v Legnago; tu se je pečal ob prostem času tudi s čebelarstvom. L. 1865. je o naključju opazil, da je s pomočjo sredobežne sile moči iztočiti med, ne da bi se kaj pokvarilo satje.

Še tisto leto (1865) je svoj izum objavil in na shodu nem. avstr. in ogrskih čebelarjev v Brnu razstavil prvo točilo.

Mnogoštevilni zborovalci so takoj soglasno priznali veliko važnost te iznajdbe ter odlikovali izumitelja s prvim darilom v obliki šestih cesarskih zlatnikov.

Hruschkov izum se je v kratki dobi

razširil po vsem svetu in danes šele znamo prav ceniti pripravo, brez katere je umno čebelarstvo nemogoče.

Leta 1867. se je preselil Hruschka v Trst in nekaj let pozneje v Dolo v Benetiji. Do svoje smrti se je prav vneto pečal s čebelarstvom in se tudi čicer živo

zanimal za napredek v tej stroki. Umrli je l. 1888. v Benetkah, kjer je menda tudi pokopan, kar se pa ne ve za gotovo.

Prvotno točilo, ki ga je major Hruschka razstavil v Brnu, se nahaja v čebelarskem muzeju avstr. čebel. društva na Dunaju.

Društvene vesti.

Šesta odborova seja dne 19. februarja 1920. Navzoči gospodje: prošt Kalan, Verbič, Humek, Mesar, Strgar, Slapšak in Okorn. Gospod predsednik otvori sejo in konstatira sklepčnost. Zapisnika zadnjih sej se prečitata in odobrita. Dnevni red: Sladkorna akcija v letu 1919. Tajnik poroča o sladkorni akciji v preteklem letu. Pri celotni akciji je imelo društvo 600 K izgube. Izredni občni zbor. Ker se vsled težav v tiskarnah ne ve, če bo izšla druga številka »Čebelarja« do 5. marca t. l., zato sklene odbor, da naj se skliče izredni občni zbor dne 25. marca t. l. in ne 19., kakor je bilo prvotno sklenjeno. Določi se tudi dnevni red, in sicer: 1. Nova društvena pravila. 2. Načrt čebelarskega zakona za Slovenijo. 3. Slučajnosti. Slučajnosti. Gospod profesor Verbič prosi, naj se za opazovalne postaje kupi še en termometer. Sprejeto. Ker se nikdo ne oglasi k besedi, gospod predsednik zaključi sejo.

Sedma odborova seja dne 18. marca 1920. Navzoči gospodje: prošt Kalan, Verbič, Bukovic, Mesar, Strgar, Slapšak in Okorn. Gospod predsednik otvori sejo in konstatira sklepčnost. Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri. Dnevni red: 1. Načrt čebelarskega zakona za Slovenijo. Obravnaval se je celoten zakon in so se stavili različni izpreminjevalni predlogi, ki so se tudi sprejeli. Največ zaprek tvorijo §§ 4., 6., 7., 8., 11., ki so izzvali obsežno debato ter so se sprejele dopustne izpremembe. 2. Blagovni oddelek. Tajnik poroča, da se je otvoril pri društvu blagovni oddelek ter da je potrebno orodje in panji zagotovljeno. Se vzame na znanje. 3. Slučajnosti. Tajnik poroča o odgovoru zavarovalne družbe Fenix za povračilo škod in novem zavarovanju. Čebelarski podružnici v Zagorju se dovoli podpora 240 K za nabavo orodja. Steklenic za med se ne naroči, ker so predrage. Čebelarski podružnici v Cerknici, ki prosi pojasnil glede A.-Ž. panjev in opazovalne postaje, se sporoči, da je panje oddajal deželni odbor kranjski, ne društvo.

Gospod nadučitelj Josip Kobal v Grahovni preskrbi za opazovalno postajo namestnika, ako bo prestavljen. G. prof. Verbič prosi, da se dovoli nakup 10 tehtnic za opazovalne postaje. Sprejeto, ako ponudbe ne bodo preneugodne.

Izredni občni zbor Čebelarskega društva za Slovenijo se je vršil dne 25. marca t. l. v Marijanišču v Ljubljani. Udeležilo se ga je 91 zastopnikov podružnic. Gospod predsednik prošt Kalan otvori občni zbor, pozdravi navzoče in konstatira sklepčnost, nakar se preide na dnevni red. — 1. Društvena pravila. Zadnji redni občni zbor je pooblastil odbor, da izela čas primerna pravila. Predložena predelana pravila je izredni občni zbor z malimi spremembami sprejel. Sklenilo se je, da se bodo pravila, ko bodo potrjena, ponatisnila v »Čebelarju« in da dobi vsak član po en izvod. — 2. Čebelarski zakon. Izredni občni zbor je imel nalogo, da obdela od vlade v pretres predloženi načrt čebelarskega zakona za Slovenijo. Pri obravnavi zakona se je mestoma razvila zelo živahna debata, posebno v oddelkih B. in C. — S to točko je bil dnevni red izčrpan. Ob 2. uri popoldne zaključi g. predsednik občni zbor.

Čebelarska podružnica v Vodichah je imela dne 28. marca 1920 svoj prvi letni občni zbor, ki se ga je udeležilo nad tri četrtine članov in tudi precejšnje število drugih čebelarjev. Odbor je bil soglasno izvoljen isti kakor lani, in sicer: Predsednik: Franc Ziherl; podpredsednik: Jerše Janez; tajnik in blagajnik: Tavčar Feliks, vsi trije iz Vodich; odborniki: Rosulnik Andrej iz Šinkovturna in Sršen Jože iz Vešce. V minulem letu je imela podružnica 30 članov in 60 K čistih dohodkov; za l. 1920 se je pa vpisalo 24 udov. — Potovalni učitelj g. Okorn nam je podal prav zanimiva in poučna navodila, kako naj uspešno čebelarimo v kmečkih panjih. Priporočal je, da naj polagamo največjo pozornost na dobre matice in na izbor plemenjakov. Pojasnil nam je tudi pomen in koristi čebelarjenja v panjih za umet-

no stavbo in o pitanju čebel sploh. Prav hvalježni smo g. predavatelju za tako stvar in zanimiv pouk o čebelarstvu in radi bi ga imeli še večkrat med nami. Mi pa, dragi čebelarji, se oprimumo pouka in navodil g. Okorna in začnimo — v kolikor nam pripuščajo čas in sredstva — čebelariti tudi s panji s premakljivim satjem, oziroma s panji na satnike.

Redni občni zbor čebelarke podružnice za Kranj in okolico je bil tudi letos kakor običajno 19. marca (sv. Jožef) v gostilni g. Ručigaja v Kranju. Da zanimanje za čebelarstvo vsled slabih letin ni padlo, in da so udje res pravi čebelarji, ne pa samo udje radi dobivanja sladkorja, kaže velika udeležba (42) in pa zanimanje, s katerim so sledili razpravam. Razpravljalo se je temeljito o načrtu čebelarskega zakona za Slovenijo, sprejelo se je več izprememb in poprav, katere so se po delegatu na izrednem občnem zboru tudi uveljavljale. Precej ostra debata se je vršila tudi radi prodanega društvenega čebelnjaka. Čebelarji iz bližine Kranja so se splošno pritoževali radi velike škode, ki jim jo z ropanjem povzročajo v pašo pripeljane čebele. Prva pomladna cvetica, ki daje nekaj medu — resa — je, dasi tako zgodaj, dobro medila, le žalibog je je tako malo v tem okolišu. Zato so se člani iz krajev, kjer ta cvetica raste, še dosti povoljno izrekli o pomladnem napredku čebel, medtem ko so drugi tožili, ker so se letos čebele pričele tako zgodaj razvijati in ni paše, zimska zaloga pa bo vsled močnega razvijanja prekmalu potekla. Iz te podružnice so se tekom preteklega leta ustanovile tri nove: v Kovorju, Preddvoru in Cerkljah, zato se je število članov skrčilo; šteje pa še vedno nad 60 rednih udov. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni: Završnik Karel, nadučitelj v Dupljah, predsednikom; Ručigaj Jernej, posestnik v Kranju, blagajnikom; Železnikar Jožef, posestnik v Olševku, tajnikom. Odbornika sta: Remic Lovro, posestnik na Primskovem, in Jeglič Jakob, posestnik v Dupljah. Za pregledovalca računov sta bila izvoljena g. Ogorevc Karel, postajenačelnik, in g. Lampe Ivan, lekarnar, oba iz Kranja.

Čebelarke podružnice Boh. Bela je imela dne 14. sušca občni zbor. Načelnik Burja pozdravi navzoče ter predloži letni račun za leto 1919 v odobritev. Soglasno odobren. Nato prečita načrt čebelarskega zakona. Ugovarjajo posebno §§ 6., 7., 11., 19., 29. in 30. ter pooblaste načelnika Burjo, da se udeleži občnega zbora čebelarskega društva za Slovenijo dne 25. marca 1920 ter ondi pojasni spremembe. Predlog, da bi se priredila veselica — srečkanje — za čebelarsko podružnico, se sprejme. Čebelarji na občnem zboru prosijo

načelnika, da naj prosi čebelarsko društvo, da dobi čebelarska podružnica en Žnideršičev panj, da si morejo po istem sami preskrbeti take panje. Čebelarska podružnica naznanja, da imajo tukajšnji čebelarji okoli 100 kranjičev naprodaj.

Burja.

Čebelarska podružnica na Bledu je imela svoj redni občni zbor v nedeljo 7. marca 1920. Načelnik Baebler pozdravi navzoče ter otvori občni zbor. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da je imel odbor v minulem letu šest odborovih sej, pri katerih se je sklepalo o razdelitvi dobljenega sladkorja, prireditvi veselice in nabavi raznega orodja. — Blagajnik je poročal, da je podružnica priredila igro in veselico pri tov. Florjančiču. Pri obeh prireditvah je imela podružnica 1343 K 10 vin. čistih dohodkov. Podružnica si je nabavila slamoveznico za A.-ž. panji, stiskalnico za vosek, ozir. med in tehtnico za opazovalnico. Naročena je tudi trčalnica. Po odbitku vseh izdatkov ima podružnica v blagajni še lepo vsoto 880 K 36 vin. Članov šteje podružnica 24 in so vsi že meseca februarja plačali članarino, ki se je takoj odposlala. Podružnica, ki je bila lansko leto ustanovljena, se je hitro povzdignila in stoji danes na trdnih nogah. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Načelnik: Baebler Leopold; namestnik: Plemelj Urban; tajnik in blagajnik: Ravnik Jurij; odborniki: Lakota Alojz, Bernard Ivan, Florjančič Ivan, Tomec Hermo.

B.

Občni zbor čebelarske podružnice na Krki. Na javno povabilo so se člani in nečlani udeležili občnega čebelarskega shoda v praznik oznanjenja M. B. dne 25. marca t. l. po popoldanski službi božji v stanovanju tajnika in blagajnika Lobe-ta Ivana na Vidmu št. 10. Na dnevnem redu je bilo 1. Razgovor o pravilih Čebelarskega društva za Slovenijo. 2. Račun. 3. Volitev. 4. Raznoteri nasveti.

Čebelarska podružnica v Črnomlju je imela dne 5. t. m. svoj redni občni zbor. Navzočih je bilo le malo število članov. Pač ni še pravega zanimanja za čebelarstvo, dasiravno bi v Belokrajini lahko najbolj napredovalo, ker so dani vsi predpogoji. — Po pozdravu predsednika in po kratkem poročilu o društvenem delovanju je iz Ljubljane došli tajnik »Osrednjega čebelarskega društva« g. Okorn zelo zanimivo predaval: »Kako se čebelarji v A.-ž. panju.« Izvajanjem g. predavatelja so navzoči pazno sledili. Dobro bi bilo, da se gospod še večkrat prikaže v našo sredo in nam še marsikaj potrebnega pove o naprednem čebelarstvu, ker le na ta način bi se vzbudilo v našem ljudstvu zanimanje in veselje do čebelarje. Po predavanju so sledile volitve. Izvoljen je bil soglasno prejšnji odbor.

II. občni zbor čebelarke podružnice v Tacnu se je vršil dne 11. aprila t. l. Občni zbor je otvoril predsednik Tršan Alojzij s kratkim nagovorom, v katerem je poudarjal pomen čebelarstva v gospodarskem in zdravstvenem oziru. Priporočal je, da bi si čebelarji napravili po možnosti moderne panje. Snój Ivan, tajnik, poroča o delovanju čebelarke podružnice v poslovnem letu 1919. Omenja, da si je podružnica nabavila v minulem letu 420 kg sladkorja. Podružnica ima 20 članov. Pangerc Ivan, blagajnik, poroča, da je imela podružnica 124 K čistega dohodka. Slučajnosti: Snój Ivan predlaga, naj se v bodoče večkrat skličejo seje in sestanki čebelarjev. Priporoča tudi, da bi se povabilo kakega čebelarskega strokovnjaka, da bi predaval o pomenu in gojenju čebel. Štrukelj Anton je predlagal, da naj se kupi točilo. Sprejeto. Volitev odbora: V odbor so izvoljeni enoglasno sedeči gg.: Tršan Alojzij, predsednik; Snój Ivan, tajnik, Pangerc Janez st., blagajnik. Odbornika Žagar Janez in Virk Jože. Snój I.

Čebelarška podružnica v Polhovem gradu se je ustanovila 18. aprila t. l. Ob tej priliki je bil zunaj na prostem pred čebelnjakom enodnevni čebelarski tečaj, katerega je vodil gospod nadučitelj J. Slapšak iz Most. Zelo poljudno je predaval o spomladanskem oskrbovanju čebel ter o A.-ž. panju, kateri je tukaj še prav malo poznan. Udeležilo se je tečaja precejšnje število čebelarjev, ki so z velikim zanimanjem poslušali predavatelja. Pristopilo je k podružnici 27 članov, izvolili so sledeči podružnični odbor: načelnik Golmajer Franc, kaplan v Polhovem gradu; namestnik načelnika Trnovec Jernej, podobar v Polhovem gradu; odborniki: Baloh Anton, orož. stražmojster, Zdešar Franc iz Babne gore in Vrhovec Franc iz Črnega vrha.

Čebelarška podružnica Sv. Križ in okolica je imela dne 15. februarja t. l. svoj redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Otvoritev občnega zbora in pozdrav predsednika. 2. Pregled čebelarjenja v preteklem letu. 3. Vpisovanje udov in pobiranje udnine za leto 1920. 4. Volitev predsednika in odbora. 5. Slučajnosti. Volil se je ta-le odbor za leto 1920: Slavič Franc, posestnik v Bučečovcih, predsednikom; Skuhala Alojzij na Gerlovi, podpredsednikom; Prelog Franc, knjigovodja v Ključarovcih, tajnikom; Stuhec Alojž, posestnik v Starinovi vasi, blagajnikom; Jureš Alojzij, Boreci, in Bratina Alojzij, stud. mojster v Križevcih, odbornikom; Cvetko Franc, nadučitelj v Vučjivasi, zastopnikom za osrednji občni zbor. Prelog Franc, t. č. tajnik.

Čebelarška podružnica Gorenjska dolina je imela dne 21. marca t. l. svoj občni zbor

v šoli na Dovjem. Udeležilo se ga je 23 čebelarjev iz občin Dovje in Kranjska gora. Poleg navadnih točk je bilo na dnevnem redu tudi posvetovanje o vpeljavi A.-ž. panju. Pri tej obravnavi so se slišali glasovi za in proti. Navajali so se tudi vzroki za obe strani. Slednjič se je sklenilo, da se prepusti čebelarjem, da vsak ukrene po svojem mnenju. Pri točki Razni nasveti in predlogi se vzame v pretres »Čebelarski zakon za Slovenijo«. Sklene se predlagati izpremembo pri oddelku C, in sicer to-le: §§ 6., 7., 8. naj odpadejo in potni listi naj se ne vpeljejo. Ako pa to le obvelja, naj to potrdilo izda županstvo čebelarjevega doma. Glede nevpeljave potnih listov oziroma glede ureditve pašnega uljnjaka in dovoljenja županstva dotične občine se navede vzrok: Župan, ki je lastniku pašnega uljnjaka sovražen, ne bo dovolil postaviti tja na pašo pripeljanih čebel, oziroma bo stvar toliko časa zavlračeval, da bo čebelar, ki prevaža čebele po železnici, zamudil čebelni vlak. Paša bo vsled tega popolnoma izostala, kar bo čebelarstvu na kvar. Drugih pomislekov glede zakona ni bilo. V odbor se izvolijo: načelnikom ga. Ambrožič Cecilija iz Mojstrane; podnačelnikom Jeglič Franc, Dovje, ta prevzame tudi posle tajnika in blagajnika; odbornikom: Rebolj Anton, Dovje; Arih Matevž, Srednji vrh; Arih Lovro, Kranjska gora; Kopavnik Janez, Rateče. V podružnici je združenih 25 čebelarjev. Jeglič.

Občni zbor čebelarke podružnice v Račni pri Čušperku se je vršil 21. marca t. l. Shoda se je udeležilo čez 30, večinoma mladih in prav navdušenih čebelarjev. Točno ob 3. uri otvori predsednik zborovanje in jim na kratko razjasni pomen shoda. Za tem pride tajniško poročilo o podružničnem delovanju v minulem letu, koliko je dobila sladkorja in kako se je razdelil itd. Še ne eno leto stara podružnica ima sedaj 213 K 50 vin. premoženja. Članov je imela minulo leto 33, letos ravno toliko. V odbor se izvolijo sledeči gg.: Žitnik Anton, Čušperk, predsednik; Miklič Jožef, Cesta, podpredsednik; Kastelic Jožef, Predole, tajnik in blagajnik. Odborniki: Drobnič Janez, Videm; Novak Jožef, Vel. Račna; Zavržen Matija, Zagradec; Vidic Jožef, Hrastje. Potovalni učitelj g. Okorn Jožef je predaval o naprednem čebelarstvu. Posebno je poudarjal čebelarstvo A.-ž. panjev in osebno razkazoval prevešanje, pritrjevanje satnic in dr. kakortudi koristno orodje, ki je pri umnem čebelarstvu neobhodno potrebno. Vsemu temu so naši čebelarji z zanimanjem sledili, ker je med njimi veliko začetnikov.

Čebelarška podružnica Sv. Ilj pod Turjakom je imela dne 21. marca 1920 svoj redni

občni zbor, na katerem je učitelj Franc Rozman poročal o delovanju podružnice v preteklem letu in predlagal, da se izvoli novi odbor. Vsi navzoči so potrdili, razen enega odbornika, prejšnji odbor. — Podružnica šteje sedaj 36 članov in ima 152 K 8 vin. v blagajni. Dalje se je izvolilo nekaj zaupnih mož z nalogo, da bodo izvršili popisovanje čebel, in razpravljalo se je o lanskem slabem čebelarstem letu ter se dognalo, da je malo čebelarjev, katerim bi ne bilo pomrlo po dva in še več panjev čebel v pretekli zimi vsled pomanjkanja hrane. V splošnem pa imamo veliko zaupanje, da bo leto 1920, dobro leto za čebelarje. Č.

Občni zbor čebelarstva podružnice št. Janž — Bistrica v R. je bil dne 15. svečana v gostilni Tomaž na Bistrici. Izvoljeni so bili: Peter Partl, predsednik; Müller Ivan, namestnik; Julij Mayer, tajnik in blagajnik; Šavnik, Gabriel, Ugovicer, odborniki. — Kot delegata na ustanovni občni zbor slovenske čebelarstva zveze v Borovlje sta bila voljena: Peter Partl in Müller Ivan.

Čebelarstva podružnica za Poljansko dolino je imela svoj redni letošnji občni zbor v nedeljo dne 25. aprila pri Anžonovcu v Srednji vasi. Podružnica šteje 29 članov. Dohodkov je bilo 157 K 94 vin., stroškov 20 K 30 vin., torej prebitka 137 K 64 vin. Odbor je ostal stari. F. G.

Kamniška podružnica je priredila na Vnebohod dne 13. maja enodnevni čebelarški tečaj pri čebelnjaku g. Jakoba Virjentja v Nevljah pri Kamniku.

Po pouku smo pregledali enega plemenjaka, v katerem smo našli lepo zalego in prav obilno medu. Videli smo tudi, da so čebele skoz zimo porabile več živeža kakor navadno, ker niso bile nič prav mirne. Jaz pa pozneje teža pri natančnem pregledovanju nad 40 plemenjakov teža nisem opazil. Nazadnje je bila volitev odbora in sprejem novih članov, a žal število je manjše od lani. Zelo velika še zdi nekaterim sedaj članarina 24 K. Jaz pa pravim, da je prav malo, ker računim 1 K za 5 vin. prejšnje veljave, tako mi članarina pride samo 1 K 20 vin. V imenu odbora izrekam našemu čebelarstvem mojstru Ivanu Jurančiču iskreno zahvalo. — Fr. Zelenik, predsednik.

Občni zbor čebelarstva podružnice za gornjegrajski okraj se je vršil dne 18. aprila v gostilni gosp. Mikuža v Gornjem gradu. Shoda se je udeležilo nad 40 članov. Predsednik g. Josip Terčak pozdravi zbrane člane, ker so se vkljub temu, da je bilo zborovanje sklicano na periferijo okraja, udeležili v tako obilnem številu. Naši vrli čebelarji se

pač zavedajo, da je v organizaciji moč in na-predek. — Iz tajnikovega poročila je bilo razvidno, da je podružnica sprejela v letu 1919. čebelarški sladkor v treh partijah. — Število čebelarjev se je pomnožilo ter čebelarstvo izboljšalo. Podružnica je štela koncem l. 1919 86 pravih članov. Društvenikov bi bilo pa še lahko več, če pomislimo, da je v okrožju čebelarstva podružnice še nad 90 čebelarjev, ki tavajo okrog brez vsake organizacije. Izmed 86 včlanjenih čebelarjev je čebelarilo 7 v premakljivih panjih raznega sistema; vsi drugi v kranjičih. Rojev je bilo v letu 1919 precej veliko, a medu prav malo; kajti skrajno slabo mokro vreme nam je zapustilo le prazno satovje. Treba je bilo v jeseni roje združevati in tudi precej izdati za sladkor, da smo si ohranili vsaj potrebno število čebelnih ljudstev. Ljubljenske smo na ta način rešili — in se sedaj v krasni spomladi veselimo njihovega neumorno pridnega dela. — Podružnica je priredila tekom leta 1919 razen občnega zbora v Ksaveriju 16. marca 1919 tudi poučno zborovanje na Kropi pri Bočni, ki je bilo dobro obiskano. Tu je predaval g. Pulko — Gorica — o čebelarjenju v Znidarščevem panju in društveni predsednik g. Josip Terčak o medu in njegovi uporabi v gospodinjstvu. — Blagajniška knjiga za l. 1919 izkazuje 695 K 2 vin. dohodkov in 642 K 35 vin. stroškov, torej 52 K 67 vin. preostanka. — Za leto 1920 je ostal stari odbor, in sicer: Josip Terčak, predsednik; Alojzij Jamnik, tajnik in blagajnik; Val. Pulko, Ant. Herle in Jakob Mächtič, odborniki. — Pri slučajnostih se je od zbranih čebelarjev rešilo več važnih točk. — Po predavanju g. Pulkota smo se razšli z željo, da se v kratkem zopet vidimo pri kakšnem čebelnjaku. J. T.

Čebelarstva podružnica v Središču ob Dravi je imela redni občni zbor dne 19. marca t. l. ob 8. uri. Udeležilo se ga je 15 članov. Novizvoljeni odbor sestoji iz sledečih gg.: predsednik: Hrnja Franc, čebelar v Središču; podpredsednik: Šavara Ivan, posestniški sin v Središču; tajnik in blagajnik: Čuček Ivan, progovni mojster j. ž. v Središču; odborniki: Dogša Martin, posestnik na Grabah, in Štiberc Alojz, posestnik v Obrežu. Podružnica je imela v minulem letu 29 članov, izstopilo oziroma niso plačali članarine 7, pristopilo je s 1. jan. 1920 9 novih, tako da šteje v tekočem letu 31 članov. Premoženje podružnice je narastlo do konca decembra pr. l. na 547 K 46 vin. Č.

Občni zbor čebelarstva podružnice za Savinjsko dolino se je vršil na cvetno nedeljo 28. marca t. l. ob treh popoldne v šoli št. Peter v Savinjski dolini. Udeležba je bila prav povoljna. Po predsednikovem pozdravu nam

je najprej predaval naš čebelarški mojster g. Pikel Andrej prav temeljito in stvarno o prvih spomladanskih delih pri čebelah ter odgovarjal na razna stavljenja — tudi za druge čebelarje poučna vprašanja. Nato se je vršil občni zbor. Predsednik in obenem tudi kot tajnik poroča o lanskim izredno slabi čebelni letini; toda naša podružnica je vseeno privedila 7 poučnih predavanj po raznih krajih Savinjske doline, da vzdrži svoje člane pri navdušenju za čebelorejo in da docela ne obupajo. Podružnica je štela v minulem letu okoli 130 članov, in dasi se je odcepila vranska okolica ter si ustanovila lastno podružnico, nam je še vseeno tudi tekoče leto ostalo nad sto udov. Lahko smo tedaj ponosni na svojo podružnico! V odbor se izvoli: Pečar Srečko, nadučitelj v št. Pavlu v Sav. dol., kot predsednik in tajnik; g. Ajdič Franc, čebelar, Rečica na Paki, kot podpredsednik; g. Pikel Andrej, posestnik in čebelarški mojster, Spodnja Ložnica pri Žalcu, kot blagajnik. Odborniki: za št. Pavel v Sav. dol. g. Golavšek Franc, posestnik v Seščah; za št. Peter v Sav. dol. g. Sinica Robert, nadučitelj v št. Petru; za Griže g. Voglar Vekoslav, nadučitelj, in Škrabar J., trgovec, oba v Grižah; za št. Jurij ob Taboru g. Terglav Ivan, posestnik in čebelar na Taboru; za Gomilsko g. Zotter Jovan, nadučitelj na Gomilskem; za Braslovče g. Lorber Fran, šolski ravnatelj v Braslovčah; za Polzelo g. Farčnik Anton, nadučitelj na Polzeli. Predlogi: 1. Točka § 15. čebelarškega zakona naj se izpremeni tako: »čebelarja, o katerem se sumi, da hodijo njegove čebele ropat, opo-

zoriti je, da zoži žrela ropajočim čebelam, oziroma, da stori vse, da onemogoči ropanje, sicer naj trpi ravnotako polovico škode kot tisti čebelar, h kateremu hodijo ropat.«
2. Osrednje čebelarско društvo v Ljubljani naj oskrbi za našo podružnico opazovalnico.
3. Isto društvo naj skrbi, da se bodo dobile matične rešetke ali vsaj pločevina zanje.

Občni zbor čebelarške podružnice v Ločah ob Baškem jezeru se je vršil dne 11. aprila t. l. Izvoljen je bil sledeči odbor: Martič Jožef, načelnik; Rössmann Matevž, blagajnik; Pavlica Ulrik, nadučitelj, tajnik; Mačič Anton, Kofler Nace, Černut Miha, odborniki.

Čebelarški shod in obenem tudi občni zbor je imela čebelarška podružnica za spodnje Ptujsko polje dne 7. marca v Prvencih, pri čebelarju Francu Zeleniku. Predavatelj g. Ivan Jurančič nas je po prijaznem pozdravu poučil v daljšem govoru, kako potrebna je organizacija čebelarstva. Za tem je bil pouk o čebelarških pomladnih opravilih. Še posebno nam je bilo naročeno, da moramo skrbeti, da bodo čebele imele dovolj živeža in da si mora čebelar vedno v jeseni shraniti nekaj medu v satju, da se v potrebi čebelam tako najlažje doda. Da bi se čebele pitalo s sladkorjem, za to gospod še prej ni bil, ko smo ga še imeli obilno in skoro zastonj, razen če je prišla velika sila, kakor lani spomladi. Sedaj ob pomanjkanju sladkorja nam tukajšnjim čebelarjem ne bo težko, ker ga nismo bili navajeni dajati čebelam. Priporočeno nam je bilo, da skrbimo čebelam za vodo v bližini čebelnjaka še posebno spomladi.

Drobiž.

S Koroške. Kotmaravas, dne 26. aprila 1920. Pri nas letos čebele jako dobro napredujejo. Akoravno smo v pričetku mislili, da nam bo v slučaju slabe pomladi poginilo mnogo panjev, se je stvar obrnila sedaj ravno nasprotno. Vsi čebelarji, ki so prej le zmeraj bolj tožili, so sedaj kar začudeni. Zgodnja letošnja pomlad je našim čebelam zelo pomogla. Lepo in toplo vreme je naravo hitro ozelenilo in zgodaj je pričelo cveteti sadje. Prav posebno so napredovale v preteklih tednih čebele na češnjah, ki pri nas pač ni redka ter je letos cvetela še v prav lepem in ugodnem vremenu. Niti stari čebelarji ne pomnijo tega, da bi v našem kraju imeli že kdaj tako zgodaj roje, kakor jih imamo ravno letos. Tajnik naše čebelarške podružnice (v Kotmarivasi) in začetnik v čebelarstvu je vlovil dne 25. aprila t. l. v njegovo največje veselje, ki ga ima sploh

s čebelarstvom, svoj prvi roj, ki je iz navadnega kmetskega panja ter je tehtal 2'10 kg. Danes pa so že tudi Hlabin iz Črezdola usedili vsak po enega. Težko samo pričakujemo nam obljubljeni veliki »Žnideršičev panj«, katerega je v naših krajih le malokje videti. Da bi imeli vsaj enega, ki bi nam služil za vzgledno mero pri nabavi novih panjev. G.

S Krtine. Menda čebelarško društveno življenje ni nikjer tako tiho kakor je pri nas. Nihče se ne oglasi v »Slov. Čebelarju«, dasi ravno šteje naša podružnica že nad 50 članov. Prvi roj je imela dne 18. aprila Angela Miklič v Negastru pri Moravčah. Čast ženski čebelarici. Da ima tudi pogum v čebelarstvu, vidi se iz tega uspeha. Našim čebelarjem so letos čebele dobro prezimile. O mrličih, kolikor mi je znano, ni veliko slišati. V našem okolišu so samo trije panji umrli. Čebele so začele že me-

seca marca zelo letati na resje. Kdor jih je imel na paši v resju, so se mu zelo razvile in nabrale tudi nekaj medu, tako da so večinoma vse pripravljene za rojenje. Srečni tisti čebelarji, ki so imeli letos čebele v paši v resju ali pa ki imajo v bližini resja svoje čebelnjake! Na češnji in na črni jagodi je bila letos prav izvrstna paša v našem okolišu, zlasti v moravški dolini, tako da so se čebele dosedaj prav dobro razvile; ako bo še naprej ugodno vreme, bomo imeli zgodnje roje. Čebelarji iz naše podružnice, delajte na to na vsak način, da ne boste rojev ogrebali v prazne panje in ne vsako pest čebel posebej. Denite druge roje po dva skupaj. Trikrat ne pustite rojiti. Le tako boste imeli v jeseni močne panji. Kdor še nima panjev na okvirje in ne praznega satja, naj si ga preskrbi. Nekaj ga lahko dobi pri meni po primerni ceni. Kdor pa ima že satje, naj prilepi v panj sačove vsaj po 15 cm dolge, kakor nas je že g. Šmajdek učil. S tem boste dosegli, da boste imeli v jeseni, ako bo dobra paša, močne panji in veliko medu. V prazno hišo še človek ne gre rad, nikar pa čebela, ker nima niti kam odložiti svojega medu. Čebelarji pozdrav! Ivan Soklič.

Kamnik. Dragi mi urednik! Deset dni se že borim s španjolko, pa še ni konca. Umorila me ne bo, pač pa oslabila. Dragi čebelarji! Obljubil sem vam, da poročam o Jurjevih potomcih, katere sem vse pustil za pleme. Tako slabe spomladi, kot je bila lanska, jaz ne pomnim, kljub temu da mi je stari »Vojak« 2. junija prvi izrojil (2'45 kg), drujec pa deset dni pozneje (2'30 kg). Tretjevca ni bilo. Drujca plemenjaka sem nekemu prijatelju moral prodati; zadovoljen je bil glede rojev in donosa medu. Pa tudi letošnji so izvrstni iz tega rodu. Vidim, da si nekateri panj oziroma matica nič ne pomaga, takemu brez odloga matico umorim. — Letošnja spomlad in zima pa je zopet tako lepa in ugodna, bodisi za kmetovalca ali čebelarja, da se take ne spominjam, ali sem morda pa že pozabil. Ako nam Bog in sv. Ambrož obdržita še april na taki mili stopnji, potem bomo že roje pred svetim Jurjem ogrebali. Naj omenim, da izmed 24 plemenjakov ni noben prišel ob matico, akoravno sem vsem čebele dodajal. Kako se je to obneslo, poročam prihodnjč. — Pa še nekaj! Pred desetimi leti je bilo, ko smo seno sušili. Vroč dan je bil meseca junija. Solnce je pripekalo, kakor bi grmado žgal. Pot mi je curkoma tekkel po obrazu in životu. Vležem se v bližnjo senco, da se ohladim, in gledam po zraku, ko so žuželke švigale sem ter tja, gor in dol. Kar zapazim, da se je večji vrišč vnel, nakar pa je

iz zraka padlo nekaj na zemljo. Urno skočim pogledat, kaj da je. Na tleh je bila matica in dva trota ter kakih šest čebel. Delavke so matico malo držale ali varovale. Toda kmalu je odletela. Morda je kdo drugi videl kaj podobnega. Naj poroča. Zdravi čebelarji, veliko rojev in veliko medu vam želi Virjent.

Prvi roji. Prvi naznanjen roj je bil 15. aprila. Dobil ga je g. Igljčar Valentin v Zaborštu. Za isti dan je poročal o prvih rojih tudi g. Likar Hinko, čebelar iz Blance ob Savi. — Dne 16. aprila je imel roj g. Jager France na Orlah pri Ljubljani. — Dne 17. aprila je imel roj Hočevar Janez iz Malega Čirnika pri Mokronogu in dne 18. aprila Miklič Angela iz Neustra pri Moravčah.

† **Janez Kuntzsch.** Januarja meseca t. l. je umrl v Novi vasi pri Potsdamu svetovno znani čebelar M. Kuntzsch. Tudi v našem listu smo ga večkrat omenili, dasi se dalje nismo pečali z njegovim panjem in njegovim načinom čebelarstva. Kuntzsch je bil praktičen čebelar, da mu je težko najti para. Proslavil se je s svojim panjem, ki je ponekodi po Nemčiji in tudi po Avstriji zelo razširjen, in pa s svojo klasično knjigo »Imkerfragen«. Kuntzsch je bil res čebelar po poklicu, kakršnih je malo. Z neumorno marljivostjo, odločnostjo in dosledno vztrajnostjo si je pridobil važno mesto med nemškimi čebelarskimi prvaki. Posebno značilno je to, da je kot čebelar prepotoval skoro ves svet. V Ameriki je bival kar po več mesecev. Tudi v naših krajih je bil in je dobro poznal našo čebelo in način našega čebelarstva. Med naprednimi čebelarji bo ostal v živem spominu. H.

Matične rešetke izdeluje v vseh velikostih in po zmernih cenah Anton Godec, posestnik in mehanik, Latkova vas 51, pošta št. Pavel pri Preboldu v Savinjski dolini. Treba mu je samo poslati že prizrezano, tanko in mehko pločevino v dimenzijah, kakršnih posamezni čebelarji žele. Imenovanega prav toplo priporoča čebelarska podružnica za Savinjsko dolino.

Listnica upravnštva. Vsled sklepa zadnje odborove seje javljamo, da smo vsled neizmerne draginje tiskarskih izdelkov primorani skržiti obseg »Slovenskega Čebelarja« na 9 pol. Zato bosta izšli poleg današnje še dve dvojni številki in sicer za julij in avgust koncem avgusta in za oktober—november koncem novembra. Ostale mesece (junij, september in december) izide redna enojna številka.